

GŁOS LUDU

CZWARTEK 22 PAŹDZIERNIKA 1998 ROKU

TEL./FAKS (069) 66 07 252

NR 126 ♦ CENA 3,- Kč

ZG PKZO NIE PRZYJĄŁ REZYGNACJI PREZESA

Kolejna szansa?

CZ. CIESZYN (h) - Pierwsze po wrześniowym Konwencie Prezesów Kół PKZO (przypomnijmy, że znaczną część obrad zajęła wówczas sprawa „Pasta”) zebranie Zarządu Głównego PKZO odbyło się we wtorek w Czeskim Cieszynie.

Jak poinformowała wczoraj „GL” wiceprezes ZG PKZO, Halina Gawlas, omawiano m.in. sprawy finansowe, w tym wyniki gospodarowania Związku w I półroczu br. oraz kwestię sprzedaży będącego majątkiem ZG PKZO Domu PKZO w Boguminie-Pudłowie (taniejsze Koło od kilku lat praktycznie nie istnieje). Uchwała o sprzedaży budynku jest w toku realizacji.

Wiceprezisi relacjonowali październikową wizytę w warszawskiej „Wspólnocie Polskiej”. Członkowie ZG PKZO zostali poinformowani o tym, że do Domu Polskiego, SA, mia-

łyby wejść firma z Polski, otwierając się zatem znów szansa kapitałowego zastrzyku, tak bardzo spóźnie potrzebnego do spłacenia długów. „Nie po raz pierwszy słyszymy takie obietnice, chcę wierzyć, że tym razem nie są to już czcze słowa i że wyjście z kryzysu naprawdę jest realne” - powiedziała Halina Gawlas.

Zgodnie z oczekiwaniami, Jerzy Czap złożył na wtorkowym posiedzeniu rezygnację z funkcji prezesa Związku. Przy dwóch głosach wstrzymujących się rezygnacja została przez członków Zarządu Głównego odrzucona.

DECYZJA POWINNA ZAPĄŚĆ W NAJBLIŻSZY WTOREK

Targowisko już za rok?

NAWSIE (kor) - Być może już w przyszłym roku doczekają się mieszkańcy Nawsi własnego targowiska. Jak poinformował nas wicestarosta gminy Bohumil Velička, w Urzędzie Gminnym złożono już dwa projekty w tej sprawie, a najwcześniej radni będą na ten temat dyskutować w najbliższy wtorek, na ostatnim w tej kadencji posiedzeniu przedstawicielstwa gminnego.

Targowisko miało powstać albo na niewykorzystanym do tej pory placu za restauracją „U Mrózka”, albo tuż przy ul. Dworcowej - w łuku między dwoma domami stojącymi naprzeciwko poczty (dworca autobusowego). Wszystko wskazuje jednak na to, że zwycięży drugi projekt. „Jego autorem jest jeden z miejscowych przedsiębiorców” - mówi B. Velička. „Co prawda teren idzie tu pod górę, ale z projektu wynika, że można by to załatwić, budując tarasowy stopień”. Myślę, że w ten sposób można by uzyskać miejsce dla co najmniej 20 stoisk”.

Władze gminy będą czynić starania, aby targowisko nie stało się kolejnym przystankiem dla handlujących ciuchami wietnamskich handlarzy. Miało ono bowiem służyć przede wszystkim rolnikom, którzy mogliby tu oferować nawiązanym swoje produkty.

„Każdy może się na własne oczy przekonać, że wygląda opłany przez Wietnamczyków plac pod jablońskimi rynkami - towar nie najwyższej klasy, a trudno się tu nawet czasami prze-

ciąsnąć. Uważam, że nasze targowisko miało być służyć zupełnie innym celom i poszerzyć wachlarz usług w naszej gminie” - powiedział B. Velička.

Jedynym mankamentem jest brak w centrum gminy parkingu, na którym klienci targowiska mogliby podczas robienia zakupów zostawić swój samochód. Jak na razie nie udało się dojść do porozumienia z właścicielami działki leżącej naprzeciwko budynku Urzędu Gminnego i obok powstającego centrum handlowo-usługowego, a flakami zakochali się również rozmowy z trzynastką CDOR o wykorzystaniu do parkowania części dworca autobusowego.

„Być może w przyszłości będzie można zaparkować samochody na poboczu ulicy Dworcowej, kiedy zakończona zostanie budowa obwodnicy między Mostami a Trzyncem i Trzyncem, na zsoy tej korytarz będzie mniej kierowców niż dzisiaj. Tak będzie jednak dopiero za dwa, a może nawet i więcej lat. Do tego czasu będziemy musieli pomyśleć o jakimś zastępczym rozwiązaniu” - powiedział wicestarosta.

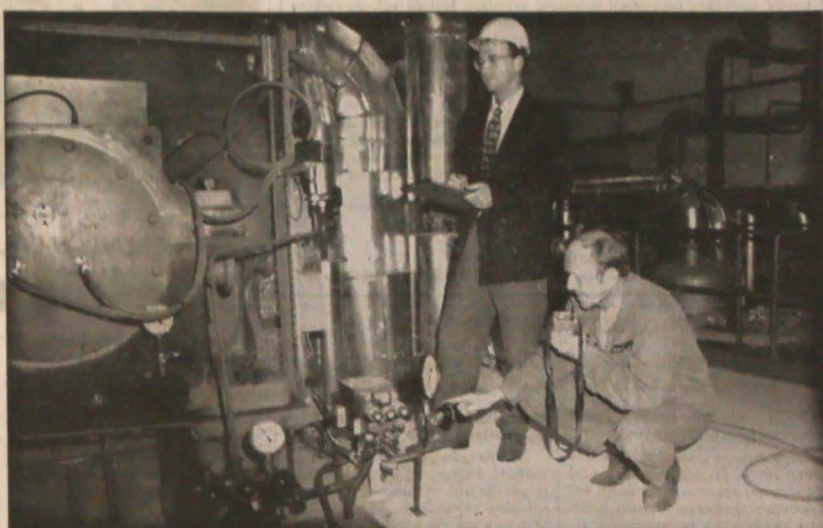
NA MIEJSCU WYPADKU
DZIEŃ I NOC PALĄ SIĘ ZNICZE

Śmierć na drodze

BOGUMIN (h) - Od kilku dni na poboczu zsoy w Boguminie-Pudłowie, naprzeciwko firmy KEP, stoi mały, prosty krzyż. Obok - kwiaty i płonące znicze. W ub. sobotę wieczorem zabił się w tym miejscu na motocyklu 20-letni chłopak. Pokonując łagodny zakręt, nie opamiętał pojazdu i runął do rowu. Doznał śmiertelnych obrażeń. Jadący z nim również nie został ciężko ranny. Młody motocyklista, jak się okazało, nie miał prawa jazdy.

Na miejscu tragicznego wypadku przystają przechodzący tędy ludzie, zapalają świeczki... Autobusy i samochody zwalniają. Jakaś kobieta głośno zastanawia się, co należałoby zrobić, aby na drogach nie ginęły tyle ludzi. „Gdyby chociaż taka niepotrzebna śmierć wysłała sygnał innym kierowcom, a także rodzicom młodych ludzi siadających za kierownicę samochodów lub na motocykle, że przecież tak łatwo w jednej chwili stracić życie...” - mówi.

Nie był to jedyny w ostatnich dniach śmiertelny wypadek w powiecie karwiniackim - w piątek rano pod kołami niemieckiego samochodu zginął na szosie leżącej Karwinę z Piotrowicami, niedaleko firmy Jaki, młody rowerzysta.

▲ W Ciepłowni Karwina (TEK) zakończono w tych dniach realizację projektu modernizacji, która pochłonięła w okresie ostatnich 4 lat 1,2 miliona. Nowa technologia, oparta na nowej turbinie o mocy 40 megawatów, pozwoli produkować ciepło bardziej ekonomicznie. Dość powiedzieć, że podczas gdy dotąd ciepło produkowano z węgla kamiennego ze skutecznością ok. 40 proc., obecnie wykorzystywać się będzie aż 80 proc. energii paliwa. Koszty inwestycji powinny zwrócić się do 10 lat. Kolejnym plusem nowej technologii jest zmniejszenie emisji popiołów i pyłów lotnych o ok. 90 procent - z obecnych 3 tys. ton do 200 ton rocznie. Firma spełni w ten sposób wymagania nowej ustawy o ochronie atmosfery, która wejdzie w życie 1 stycznia 1999 roku.

Fot. JAN OLEJNIK

POGODA

CZWARTEK - Zachmurzenie umiarkowane z rozproszonymi. Możliwe lokalne opady deszczu. Rano mgły. Temperatura w nocy od 6 do 2 st. C, w dzień od 12 do 16 st. C.

PIĄTEK - Zachmurzenie małe do umiarkowanego. Przelotne opady deszczu, rano lokalne mgły. Temperatura w nocy od 9 do 5 st. C, w dzień od 14 do 18 st. C.

ZAOŁZIAŃCY UCZNIOWIE W CHORZOWSKIEJ ŚRÓDROCZNEJ SZKOLE

Nauka, wycieczki i przyjaźnie

KARWINA-NOWE MIASTO (mro) - „Wiele przyjaźni, a nawet miłości nawiązało się podczas naszego pobytu w śródrocznej szkole w Chorzowie” - powiedziała po wtorkowym powrocie na Zaołzie Lenka Strzyż, nauczycielka PSP w Karwinie-Nowym Mieście.

Na wyprawę do Polski zorganizowaną przez Kuratorium Oświaty i Wycho- wania w Katowicach a finansowaną przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, oddział katowicki, udało się 10 października br. 19 uczniów z nowo-

miejskiej PSP i 14 z gnojnickiej. Dzieci zamieszkały w Hotelu Harcerskim w pięknym otoczeniu Chorzowskiego Parku Kultury i Wypoczynku, który też w czasie wolnym dokładnie poznały - odwiedziły ZOO, planetarium, wesołe miasteczko. Były też dalsze wycieczki - do kopalni srebra w Tarnowskich Górach, do katowickiego Sejmu, Pałacu Młodzieży - tu zaołziańska młodzież brała udział w zajęciach m.in. pracowni komputerowej, plastycznej.

Był też czas na kulturę - wymienny

choćby inscenizację „Czary, dary” w wykonaniu Sceny Kameralnej Teatru im. S. Wyspiańskiego w Katowicach.

Przed południem Zaołziańcy uczestniczyli w lekcjach w szkole podstawowej nr 5 w klasach o różnym profilu, nawet sportowym. „Naszych uczniów ujął na początku luz panujący w chorzowskich klasach, jak to określali - amerykański sposób prowadzenia lekcji”. Jednak w miarę upływu czasu sami stwierdzili, że w efekcie nadmiernie rozluźnia to dyscyplinę” - powiedziała L. Strzyż.

Ożywić współpracę

Wczoraj przybyli do Budapesztu szefowie rządów RC, Polski i Węgier Miloš Zeman, Jerzy Buzek i Viktor Orban. Ich spotkanie ma ożywić współpracę w regionie, w ramach tzw. Grupy Wyszehradzkiej (do której należy też Słowacja).

Premierzy zastanawiają się nad sposobami rozwijania współpracy trójstronnej i regionalnej w sprawach integracji europejskiej, w ramach m.in. Inicjatywy Środkowoeuropejskiej i Porozumienia o Wolnym Handlu w Europie Środkowej (CEFTA). Jednym z głównych tematów są problemy eksportu towarów rolnych z Czech, Polski i Węgier w ramach CEFTA, powstające w wyniku posunięć protekcyjnych.

RADA PROGRAMOWA AUDYCJI POLSKICH:

W pełnym składzie

CZESKI CIESZYN (mro) - Podczas wizyty ministra bez teki Jaroslava Bašty na Zaołziu 31 sierpnia br. omawiano m.in. sprawy dotyczące automobili redakcji polskiej studia Czeskiego Radia Ostrawa.

Uczestnicy rozmów, reprezentujący stronę rządową, dyrekcję radia oraz polską społeczność w RC uzgodnili powstanie Rady Programowej składającej się z delegowanych przez polską mniejszość przedstawicieli, która miałaby wydawać opinie o charakterze emisji polskich audycji (donosił o tym „GL” z 1 września br.).

Jak poinformowała wczoraj naszą redakcję Danuta Branna, członkini Rady Polaków, zostali już przeprowadzone rozmowy z proponowanymi przez Radę Polaków osobami: prof. Danielem Kadłubcem (Zakład Badania Etnikum Polskiego Uniwersytetu Ostrawskiego), Marianem Jędrzejczykiem (zajmuje się massmediami w Radzie Polaków), Bohdanem Prymusem (redaktorem naczelnym „Naszej Gazetki”), Elżbietą Wanią (ZG Macierzy Szkolnej) oraz Martyną Radłowską.

Obrusnik (red. „Głosu Ludu”). Wszystkie one wyraziły wolę współpracy z Radą Polaków w sprawie emisji audycji polskich.

„Do końca tygodnia nasza Kancelaria przesyła do Igora Horvátha, dyrektora studia Czeskiego Radia Ostrawa, oficjalne potwierdzenie składu Rady Programowej” - powiedziała Danuta Branna. „Od tej chwili będziemy oczekiwać pierwszego jej posiedzenia”.

WSPÓŁPRACA ORGANIZACJI
Z POLSKI, CZECH I SŁOWACJI

Prywatne szkoły międzynarodowo

BRATYSŁAWA - Przedstawiciele stowarzyszeń szkół prywatnych z Polski, Republiki Czeskiej i Słowacji założyły we wtorek po trzydniowych obradach w Bratysławie Środkowoeuropejską Organizację Szkół Prywatnych (angielski skrót MEOPS).

Celem organizacji jest realizacja idei „swobodnego wyboru drogi kształcenia” i upodobnienie systemów oświatowych tych państw do standardów Unii Europejskiej. W końcowym oświadczeniu zebrani wezwali również do tworzenia warunków równouprawnienia na rynku oświatowym.

Na konferencji prasowej przedstawiciele poszczególnych stowarzyszeń krajowych wyrazili zgodną opinię, że spośród trzech państw najlepsze warunki rozwoju szkół prywatnych zapewnią obecnie Polska.

Unia Wolności liczy na spotkania z wyborcami

KARWINA (wak) - „W czterech miastach powiatu karwiniackiego - Karwinie, Hawierzowie, Boguminie i Czeskim Cieszynie oraz czterech gminach - Stonawie, Cierlicku, Olbrachcicach i Kocobędzu o mandaty w przedstawicielstwach miejskich i gminnych ubiega się 169 kandydatów Unii Wolności.

O tym, że Unia stawia na młodych i wykształconych ludzi, świadczy chociażby

fakt, iż przeciętny wiek kandydata wynosi 41 lat; w Karwinie nawet 29 lat” - poinformował Karol Cieślak, przewodniczący Powiatowej Organizacji Unii Wolności na przedwyborczym spotkaniu liderów Unii Wolności z dziennikarzami, które odbyło się we wtorek w Biurze Regionalnym w Karwinie.

W programie wyborczym Unii Wolności dominują takie tematy, jak poprawa środowiska naturalnego, bezpieczeństwo obywateli, prywatyzacja, zagospodarowanie wolnego czasu dzieci

i młodzieży, rozwój życia gospodarczego, opieki społecznej i zdrowia, zahamowanie wzrostu bezrobocia.

Cierlicy kandydaci ubiegający się o mandaty w przedstawicielstwie, stawiają na rozwój ruchu turystycznego i zaplecza wypoczynkowego, w których upatrują znaczne korzyści dla całej gminy. Dają też do tego, aby gmina w 2000 roku uzyskała status miasta.

„Żyjemy w naszym mieście obok siebie Czesi, Polacy, Słowacy... W gruncie rzeczy wszyscy jesteśmy karwiniakami,

obywatelami jednego miasta, na którego rozwoju, myślę, wszystkim nam zależy.

Względniamy więc w swoim programie wyborczym problematykę narodowościową” - powiedział Zdzisław Wantała z karwinińskiej Unii Wolności.

Czeski Cieszyń miałby - zdaniem kandydatów UW - maksymalnie wykorzystać swoje położenie, budując infrastrukturę związaną z usługami drogowymi, hotelarskimi, gastronomicznymi.

ciąg dalszy na str. 2

Komunikat Rady Polaków

Rada Przedstawicieli Kongresu Polaków w RC powołała do życia na swym ostatnim posiedzeniu grupę roboczą do spraw organizacji Zgromadzenia Ogólnego Kongresu Polaków (ZO KP). Pierwsze jej spotkanie odbyło się w ub. wtorek w kancelarii Rady Polaków. Obecni zaznajomili się z materiałami dotyczącymi ostatniego ZO KP oraz omówili aktualną sytuację z punktu widzenia wybierania delegatów na ZO KP. Na tej podstawie ustalili ordynację wyborczą, która określa, ile osób mogą delegować poszczególne sejmiki gminne. Uzgodniono również, że po dwóch delegatów będzie reprezentowało poszczególne organizacje polskie zrzeszone w Radzie Przedstawicieli. Termin ZO KP (jak już było wcześniej podawane) został wyznaczony na 6 marca 1999 r. Sejmiki gminne muszą się odbyć w przedziale czasowym od 1.11.1998 do 15.2.1999 r. Materiały dotyczące organizacji sejmików przesłane zostaną pełnomocnikom gminnym i prezesom 17 organizacji zrzeszonych na dzień dzisiejszy w Radzie Przedstawicieli. W wypadku, że któraś organizacja chciałaby jeszcze w bieżącej kadencji zgłosić akces do Kongresu Polaków i mieć swych delegatów na ZO KP, powinna tak uczynić do końca roku kalendarzowego. Wiąże się to z koniecznością przyjęcia kandydatury danej organizacji przez Radę Przedstawicieli jeszcze w trakcie kadencji.

Pierwszy sejmik gminny odbędzie się w Trzyczynie dla mieszkańców całego miasta - łącznie z dawnymi samodzielnymi wioskami. Termin sejmiku: 5. 11. 1998 o godz. 15.30; miejsce: świetlica PZKO w Trzyczynie-Starym Mieście (naprzeciw Policji RC). Rada Polaków pozwala sobie serdecznie zaprosić wszystkich Polaków mieszkających na terenie miasta Trzyczyna.

W programie sejmiku:

- sprawozdanie z dotychczasowej działalności Rady Polaków,
- wybór delegatów na Zgromadzenie Ogólne,
- wybór pełnomocnika i jego zastępcy,
- dyskusja.

Kancelaria Rady Polaków w RC

W RAMACH PROJEKTU „UCZĘ SIĘ ŻYĆ“

Warsztaty ceramiczne

CZEŚKI CIESZYŃ (wak) - Przed dwoma tygodniami w Domu Matki i Dziecka przy ul. Trzanoskiego oddano do użytku warsztaty ceramiczne.

Wybudowanie ich kosztów 90 tysięcy koron; 70 tys. przeznaczono na ten cel ministerstwo spraw wewnętrznych RC w ramach programu profilaktyki społecznej i zapobiegania przestępczości, resztę uiszcilo miasto. Ponadto klientki czeskosłowackiego domu mogą korzystać z kursów gotowania i szycia prowadzonych przez doświadczonych instruktorów oraz z bezpłatnych porad psychologicznych.

Przez Dom Matki i Dziecka otwarto pod koniec 1996 roku, a zarządzany przez czeskosłowacką „Caritas”, przeznaczone w ub. roku ponad 60 kobiet oraz ponad setka ich laturości. Obecnie mamy tutaj komplet, czyli dziewięć mam oraz trzynastoro dzieci” - mówi Michał Krawiec, dyrektor „Caritasu”.

„Samotne matki czy rozwódki z dziećmi mogą u nas zostać od trzech do sześciu miesięcy. W tym czasie powinny znaleźć pracę i lokum, w którym mogłyby zamieszkać. Zdarza się, że niektóre opuszczają naszą placówkę za trzy dni lub tydzień” - informuje dyrektor.

Różne są losy matek, które się tutaj znalazły. Najczęściej jednak placówka ta jest dla nich ostatnią deską ratunku w trudnych sytuacjach życiowych. Wiele z nich nie ma gdzie mieszkać lub uciekło od męża, który pił i prześladował całą rodzinę.

Największym problemem tych kobiet jest brak mieszkania. Nie mogą wrócić do byłych mężów lub konkubentów. Tylko nieliczne mają szansę na zdobycie własnego kąta lub zamieszkanie z kimś z bliskiej rodziny. Brak pracy, to kolejny próg, którego te kobiety nie potrafią pokonać. „Współpracujemy z Urzędem Miejskim, urzędami pracy, pracownikami socjalnymi i wspólnie próbujemy załatwić te sprawy” - dodaje M. Krawiec.

W ROKU PRZYSZŁYM ZWIĄZEK SKOŃCZY 50 LAT

Spotkanie przyjaciół

KARWINA (J. R.) - Kilka razy w roku spotykają się członkowie Związku Czesko-Słowacko-Polskiej Przyjaźni. Jesienne spotkanie odbyło się w ub. sobotę tradycyjnie już w Domu PZKO w Karwinie-Fryszacie. Prowadziła je sekretarz Związku, Jiřina Wardasowa.

Program spotkania uświetnili uczniowie Podstawowej Szkoły Artystycznej w Karwinie, Hanka Vlachopulos i Danek Bystroň oraz wychowankowie Domu Dziecka „Serce” we Fryszacie. Przygotowali na tę okazję scenki, tańce i śpiew.

Związek Czesko-Słowacko-Polskiej Przyjaźni liczy obecnie 439 członków (tytuł właśnie uiszcilo składki członkowskie na rok bieżący), z tego 252 jest narodowości czeskiej, 164 - polskiej, 22 - słowackiej, 1 - węgierskiej. W chwili powołania Związku w roku 1949 członków było zaledwie 50.

Jednym z działaczy pierwszego za-

razu w 1949 roku (prezesem był wtedy Eduard Šomerlík) był Władysław Sztetom. Nie dożył, niestety, jubileuszu 50-lecia organizacji, 12 października w starym kościełku w Markłowicach odbył się bowiem jego pogrzeb.

Pierwszą imprezą Związku Czesko-Słowacko-Polskiej Przyjaźni w roku jubileuszowym będzie 23 stycznia bal we fryszackim Domu PZKO. W marcu planuje zarząd na czele z Hildegardą Jurczykową zebranie doroczne, a jesienią - akademię jubileuszową, na której członkowie Związku podsumują cały dotychczasowy dorobek i pracę zarządów, którymi kierowało dotąd 7 prezesów.

Uwaga, chemia!

Piersi młodych kobiet są coraz większe - stwierdzili producenci biustonoszy i lekarze w Szwajcarii. Na razie brakuje zadowalającego naukowego wytłumaczenia tego fenomenu. Możliwe, że jest to skutek chemikaliów, aktywizujących hormony - powiadają szwajcarskiej agencji SDA Margret Schlumpf, farmakolog na uniwersytecie w Zurichu.

Można je znaleźć przede wszystkim w pigułkach antykoncepcyjnych, ale także w środkach czyszczących, powleczeniach puzek, zmiekczacach do tkanin i wypełniaczach do plomb dentystycznych. Ponadto przez dłuższy czas - zanim nie zakazano tych praktyk - podawać cięciom żeńskim hormon estrogen.

Jako dalszą przyczynę wzrostu piersi szwajcarscy eksperci podają bogate w tłuszcz pożywienie. Według Martina Birkhausa, specjalisty od hormonów z kliniki ginekologicznej w Bernie, proporcje tkanki tłuszczowej wzrastają nie tylko u kobiet, ale także mężczyzn.

Toksikolog z Konstancji Daniel

W roku 1960 przekazał dyrygenturę swojej córce Edycie Kudziela, późniejszej długoletniej kierownicze tercetu żeńskiego i wspaniałej akompaniatorce.

Kolejnymi dyrygentami byli Edward Kania, Emil Jędrzejczyk, inż. Marian Jędrzejczyk, a od roku 1988 chór prowadzi Urszula Odręć. W tym właśnie okresie zespół przyjął nazwę „Zaolzie”. Jego dorobek jest bogaty, chór ma na swoim koncie wiele udanych koncertów zarówno na naszym terenie, jak również w Polsce. W ostatnich latach bardzo pomyślnie rozwija się współpraca chóru „Zaolzie” z chórem „Jutrzenka” z Nakła Śląskiego.

Za długoletnią działalność przynależną chórówi i chórzystom wiele wyróżnień i odznaczeń.

Koncert jubileuszowy z okazji 75-lecia chóru „Zaolzie” odbędzie się w najbliższą sobotę, 24 października o godz. 16.00 w Domu Kultury w Orłowej-Lutyni.

Godzinę przed rozpoczęciem koncertu, a także w czasie przerwy można będzie na miejscu kupić książki dla dzieci i dla dorosłych.

ILONA BEDNARZ, Orłowa-Lutyna

CHÓR MIESZANY W ORŁOWEJ-LUTYNI MA 75 LAT Z pieśnią na ustach

▲ Chór „Zaolzie” z Orłowej-Lutyny na scenie. Fot. z archiwum zespołu

Z POLSKI

■ W Sejmie dyskutowano nad nowym projektem ustawy o finansach publicznych.

■ Bronisław Geremek, minister spraw zagranicznych rozpoczął dwudniową wizytę w Norwegii.

■ O zagospodarowaniu Ody z uwzględnieniem ochrony przeciwpowodziowej, ekologii, żeglugi i rekreacji dyskutowali naukowcy, hydrologi i ekolodzy podczas konferencji „Program dla Ody” we Wrocławiu.

■ O uniewinnieniu wszystkich trzech oskarżonych o zabójstwo Ponia i Alię Jaroszewiczów wnioskował Sąd Wojewódzki w Warszawie prokurator Andrzej Bartek.

ZAPROSZENIE ZA OŁŻĘ

Jesień życia...

O działalności Domu Pomocy Społecznej w Trzyczynie, o troskach i radościach jego pensjonariuszy będzie mowa w najbliższy piątek, 23 bm. o godz. 18.00 w cieszyńskim Klubie Protopiaji (ul. Hajduka 17) dyrektor tej załogi i Alię Jaroszewiczów wnioskował Sąd Wojewódzki w Warszawie prokurator Andrzej Bartek.

Będzie okazja do porównania przetrzyniętego DPS z bliźniaczymi placówkami na prawym brzegu Ołży. (d)

Unia Wolności liczy na...

Dokończenie ze str. 1

„Programy wyborcze wszystkich partii i ugrupowań politycznych startujących w listopadowych wyborach samorządowych są bardzo do siebie podobne. W polityce komunalnej nie może być inaczej. Wszystkim bowiem chodzi o dobro mieszkańców. Żyjemy w środowisku, które doskonale znamy. Znamy jego problemy, kłopoty i potrzeby. Wiemy, czym się kto zajmuje, co umie i potrafi, czego dokonał i czego chce dokonać. Unia Wolności stawia na otwartość. Będziemy dbać o to, aby władze gminy spotykały się z obywatelami i organizacjami społecznymi, aby

zadawały sprawozdania ze swojej działalności” - odpowiedział kandydat Hawierzowa Pęta Zalusowa na pytanie, czym różni się program Unii od programów innych partii.

Na pytanie „GIL”, jak będzie finansowana kampania wyborcza Unii, odpowiedział K. Cieflar. „Dysponujemy skromnymi środkami na promowanie swoich list, utrzymanie biur wyborczych, zredagowanie ogłoszeń, opracowanie ulotek czy reklam. Będziemy mieli wprawdzie kilkadziesiąt indywidualnych plakatów, nie będą to jednak, w żadnym wypadku, billboardy. Liczymy przede wszystkim na bezpośredni kontakt z wyborcami”.

Rodzinka...

Najstarszy syn irackiego przywódcy Saddama Husajna, Uday, wbrew międzynarodowym sankcjom przemycił naftową z Iraku - poinformowała prasa egipska. Uday ma dysponować flotą około 50 tankowców, przemykających po kanałach i rafach. Wywiezioną z Iraku ropę sprzedawano w krajach Złotej Półkuli.

Uday ma dysponować także paroma samolotami, którymi przemieszcza irackie piliera drogą lotową do Turcji. Ma ponadto kilkoro obywateli imperium finansowego, obejmujących zasięgiem Turcję, Iran, Jordanię i Liban. Biuro koordynujące działania finansowe irackiego potentata jest w Paryżu.

Informacje te potwierdziły wczorajsze zarzuty strony amerykańskiej, która ujawniła w maju, iż mimo sankcji międzynarodowych, narzuconych po ataku na wojnie w Zatoce Perskiej w 1991 r., Irak nielegalnie sprzedaje światowemu rynkowi co najmniej 200 tys. baryłek ropy dziennie.

▲ Uczniowie i nauczyciele PSP w Trzyczynie VI mają powód do dumy: uprawiający kulturystykę dyrektor szkoły, Roman Wróbel, zdobył II miejsce w wadze ciężkiej na międzynarodowych zawodach w fitness kulturystyce w słowackim Martinie. A konkurencja była mocna - o punkty walczyło 76 zawodników ze Słowacji, RC, Ukrainy, Rosji, Węgier i Słowenii. Roman Wróbel, który był najstarszym uczestnikiem zawodów, reprezentował firmę WALMARK oraz Dom Dzieci i Młodzieży w Bystrzycy. Fot. HALINA NOGA

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnej sieci informacyjnej Polskiej Agencji Prasowej.

Jan Paweł II 20 lat pontyfikatu

Dokończenie z poprzedniego czwartkowego numeru

Koniec komunizmu

W roku 1979 przed pierwszą podróżą Jana Pawła II do Polski ks. Tadeusz Rakoczy, pracujący wówczas w sekcji polskiej watykańskiego sekretariatu stanu, obecny ordynariusz diecezji białoskożywieckiej, powiedział: „Ojciec Święty przyniesie wyzwolenie polskiemu narodowi, tak z niewoli sowieckiej, jak i komunistycznej”.

Wypowiedź tę wielu potraktowało jako wyraz pobożnych życzeń księdza. W październiku 1978 r., w miesiącu wyboru kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową, system komunistyczny w Europie i w świecie wydawał się, mimo oznak kryzysu, niewzruszony, a jego panowanie nad zniewolonymi narodami nie do obalenia.

W 1989 roku świadkowie wypowiedzi uznali ją za prorocztwo. W październiku roku 1998, w 20. rocznicę pontyfikatu Jana Pawła II wypowiedź ta wydaje się oczywistą syntezą działań i roli papieża z Polski w obaleniu światowego systemu komunistycznego.

Sam Jan Paweł II o wiele skromniej ocenia swój udział w upadku komunizmu. Przestrzega nawet przed zbytbytnym upraszczaniem spraw i dopatrywaniem się „palca Bożego” w rozpadzie systemu komunistycznego. Odpowiadając znanemu włoskiemu pisarzowi, Vittorio Messoriemu, papież stwierdził m.in. iż dopatrywanie się w Bożej Opatrzności przyczyny upadku komunizmu byłoby upraszczaniem spraw.

„Komunizm upadł sam w wyniku własnych błędów i nadużyć. Upadł sam w wyniku własnej wewnętrznej słabości” - powiedział Jan Paweł II. W roku 1990, w czasie pierwszej wizyty w postkomunistycznej Pradze Jan Paweł II stwierdził, że komunizm okazał się tragiczną utopią, albowiem zanegowano w nim i pominięto kilka zasadniczych aspektów osoby ludzkiej: jej jednostkowość i niepowtarzalność, jej nie dające się ujarzmić dążenie do wolności i prawdy, jej niezłodność do bycia szczęśliwą bez transcendentnego związku z Bogiem.

Historycy i dziennikarze śledzący historię pontyfikatu Jana Pawła II są jednak dogłębnie przekonani o wyjątkowej roli papieża w „rozmontowaniu” komunizmu. Wskazują na bezwzględne i silne poparcie, jakiego Jan Paweł II udzielał „Solidarności” w Europie. Wskazywano na rolę, jaką miał odegrać w kontaktach między Waszyngtonem a Watykanem kardynał polskiego pochodzenia, arcybiskup Filadelfii, John Krol (zmarły w 1997 roku).

Z wielkim zainteresowaniem spotkały się także rewelacje nt. sojuszu, zawartego jakoby między papieżem Janem Pawłem II a prezydentem USA Ronaldem Reaganem w celu obalenia komunizmu w Polsce i w Europie. Wskazywano na rolę, jaką miał odegrać w kontaktach między Waszyngtonem a Watykanem kardynał polskiego pochodzenia, arcybiskup Filadelfii, John Krol (zmarły w 1997 roku).

Watykan nie wypowiada się oficjalnie na temat tych historyczno-dziennikarskich rewelacji. Jest jednak prawdą, że od wiosny 1981 roku administracja Reagana pozostawała w stałym kontakcie z Watykanem.

Carl Bernstein i Marco Politi, autorzy znanej książki o papieżu utrzymują, że w latach 1981-1987 szef CIA William Casey i specjalny wysłannik Reagana, generał Vernon Walters co najmniej kilkanaście razy odwiedzili Watykan, by omówić sprawy wzbudzające „obojętne zainteresowanie”.

Waszyngton był w tym okresie niezwykle zainteresowany poglądami papieża na rozwój sytuacji w Europie i w świecie komunistycznym. Po każdej wizycie Casey’a i Waltersa w Watykanie prezydent Reagan oczekiwał „z niecierpliwością” na ich raporty.

Pierwszy doradca prezydenta Richard Allen powiedział później, że Reagan był głęboko i stanowczo przekonany, że Jan Paweł II przyczyni się do zmiany oblicza świata.

W zamian, jak utrzymuje generał Walters, papież Jan Paweł II miał do węgła do najściślejszych sekretów amerykańskich: raportów CIA i Departamentu Stanu, a nawet - relacji tajnych agen-

tów. „Od pierwszych miesięcy prezydentury Reagana, William Casey i papież, byli zaangażowani w coś, co później dyrektor CIA nazwał nieprzerwanym »dialogiem geostrategicznym« skoncentrowanym na Polsce, ZSRR i Ameryce Łacińskiej” - pisze Walters.

W odróżnieniu od prezydenta Reagana, który nazwał byłych ZSRR „imperium zła”, Jan Paweł II nigdy nie używał ostrych określeń wobec b. ZSRR. Przebywając stale w jego najbliższym otoczeniu kardynał Andrzej Maria Deskur zapewnia, iż nigdy nie słyszał, by papież wyrażał pragnienie upadku ZSRR.

W latach przełomu papież starał się utrzymywać z ZSRR poprawne stosunki, by, jak się przypuszcza w Watykanie, wykorzystać dobre stosunki z ówczesnym sekretarzem generalnym KPZR, późniejszym prezydentem, Michaiłem Gorbaczowem do zrealizowania jednego z marzeń swego pontyfikatu - odwieśnięcia Rosji i polepszenia stosunków z rosyjskim Kościołem prawosławnym.

Papież Jan Paweł II spotkał się z Gorbaczowem czterokrotnie. Pierwsze spotkanie, w grudniu 1989 otworzyło drogę do przywrócenia stosunków dyplomatycznych między Stolicą Apostolską a ówczesnym ZSRR.

Po raz ostatni Gorbaczow spotkał się z papieżem, już jako zwykły obywatel, w listopadzie 1996 roku. Podzielił się wówczas z dziennikarzami swoim „podziwem dla papieża”, który z kolei miał kiedyś stwierdzić, jak zaręcza była dyrektor dziennika „La Stampa”, Enzo Mauro, że słyszał od Ojca Świętego, że „bez Gorbaczowa nie mogłoby dojść do tego, do czego doszło na Wschodzie”.

Jak dalekie są te słowa od treści listu, który Jan Paweł II wystąpił 23 lutego

1981 do poprzelnika Gorbaczowa, Leonida Breżniewa, w którym przestrzegał go przed zamachem na polską suwerenność i „Solidarność”.

Jan Paweł II nigdy nie wypowiedział się publicznie nt. podejrzeń, przypisujących zamach na jego osobę (z 13 maja 1981 roku) komunistycznym służbom specjalnym Bułgarii i stojącemu za nimi KGB.

W styczniu tego roku Watykan nie chciał skomentować głośnego artykułu dziennika „Corriere della Sera”, w którym poinformowano, bez podawania precyzyjnej daty, że papież przyjął na prywatnej audiencji byłego inspektora policji, Ferdinando Imposimato.

Według „Corriere della Sera”, papież miał powiedzieć Imposimato, że „wierz w tzw. ślad bułgarski i jest pewien, że Turku Mehmet Ali Agca był uzbrojonym ramieniem intrygi, ukutej w Europie Wschodniej”.

Ferdinando Imposimato kierował do roku 1985 dochodzeniem w sprawie zamachu na papieża. W maju 1997 roku, w wywiadzie dla tygodnia „Sette” Imposimato stwierdził, że „Agca był tylko pionkiem w ręku KGB”. „Zamach był inspirowany przez służby bułgarskie, we współpracy ze służbami tureckimi i przeprowadzony przez ekstremistów z tureckiej prawicy” - powiedział inspektor Imposimato.

Imposimato trudno podejrzewać o sympatie prawicowe. W latach 90. był deputowanym z ramienia postkomunistycznej Demokratycznej partii Lewicy (b. Włoskiej Partii Komunistycznej).

Został on odsunięty od śledztwa w roku 1985. Jego zdaniem, „zamknięcie sprawy poprzez zrzucenie wszystkiego na szaleństwo fanatyka było wygodne dla wielu osób, a w roku 1985, w momencie wycofania papieża politycznego między dwoma blokami „nie zachodziła potrzeba »kryminalizacji« krajów wschodnich, przede wszystkim ZSRR i Bułgarii”.

W 1998 roku, w 20. roku pontyfikatu Jana Pawła II, z krajów komunistycznych na świecie pozostały Chiny, Wietnam, Korea Północna i Kuba. Te ostatnie papież odwiedził w styczniu tego roku. Mówiąc do Polaków na audiencji ogólnej 28 stycznia br. o swojej podróży na wyspę powiedział, iż przypomniała mu ona jego pierwszą pielgrzymkę do Polski z roku 1979.

▲ Welehrad, kwiecień 1990 roku - Jan Paweł II poświęca kamień węgielny pod budowę kościoła w Cierlicku. Fot. CTK

tycznej Odnowy, który chwali papieża za jego krytykę ciemnych stron kapitalizmu.

Po stronie ubogich i pokrzywdzonych

W niedzielę 27 września 1998 roku, w dwudziestą rocznicę pontyfikatu, Jan Paweł II powiedział w rozważaniu przed „Aniołem Pańskim” w Castel Gandolfo, że jednym z największych wyzwań dla współczesnych sumień jest kontrast, istniejący między małą częścią ludzkości, która korzysta ze wszystkich korzyści płynących z dobrobytu i postępu naukowego, a ogromną masą tych, którzy żyją w krańcowym ubóstwie.

Papieskie słowa oddają w zasadniczy sposób jedno z głównych przesłanie jego pontyfikatu.

„Nie można pogodzić się z niemożliwym widokiem świata, w którym są jeszcze ludzie umierający z głodu, bezdomni, pozbawieni podstawowego wykształcenia, nie dysponujący możliwością leczenia w przypadku choroby, bezrobotni” - powiedział Jan Paweł II. Podkreślił, że „między obywatelami bogatymi i potrzebującymi wszystkiego biedakami Bóg jest po stronie tych ostatnich”.

Pamięć i działania na rzecz ubogich ludzi, społeczeństw i państw współczesnego świata wyznaczają, jak zauważyli główni biografowie i kronikarze Jana Pawła II - m.in. Tadeusz Szulc i Luigi Accatoli - jeden z podstawowych kierunków pontyfikatu.

Papież, który, jak podkreśla się powszechnie, sam był w młodości robotnikiem, jest szczególnie świadom potrzeb i oczekiwań ludzi, żyjących z pracy własnych rąk. Im też okazuje stałą troskę i pamięć.

Jan Paweł II nie ukrywa, że nie jest entuzjastą systemu kapitalistycznego.

▲ Ekslibris papieża Jana Pawła II wykonany przez znanego żołnierskiego artystę, Zbigniewa Kubiczkę z Orlowej.

Wkład Jana Pawła II w odrodzenie Kościoła katolickiego w Czechach

„Wybór przed dwudziestu laty kardynała Karola Wojtyły na papieża był dla nas wszystkich wielką niespodzianką i wielką radością” - powiedział „GL” biskup diecezji ostrawsko-opawskiej Mgr František Václav Lobkowitz. „W tamtych czasach widzieliśmy, że papież jest człowiekiem, który rozumie naszą sytuację, który prawdziwie wie, co oznacza komunizm. Myślę, że papież spełnił pokładane w nim nadzieje. Rzetelna praca i swoją osobowością przyczynił się do zmian politycznych w Europie Środkowej i Wschodniej. Myślę, że nie sposób tego nie zauważyć. Nota bene dyplomacja watykańska ma stuletnie doświadczenia i pomagała nam w rozprawianiu nie jednego konfliktu w ramach całego świata.”

Gdy na Stolicę Piotrową zasiadł Polak - Słowianin, było to dla nas przebudzeniem samowiedomości - poculiśmy, że rzeczywiście należymy do kręgu Kościoła światowego, i że tam jest nasze miejsce. Mówiąc krócej - wkład Jana Pawła II będzie mogła ocenić dopiero historia. Dzisiaj właściwie nie jesteśmy w stanie należycie ocenić jego zasług. Ale dobrze jest, że go mamy. Zręczymy mu „multos annos”, żeby jeszcze długo to „Józef Piotrową” mógł kierować w tych nie lekkich przeciżach czasów.

W nowym tysiącleciu ludzkość jakby poszukuje swojej nowej tożsamości. Nauka papieża „Tercio millennio adveniente” i ogłoszenie wielkiego jubileuszu roku 2000 na pewno przyczyni się do znalezienia tej właściwej.

Trzy wizyty papieskie w Republice Czeskiej, w stosunkowo krótkim czasie, zrobiły swoje. Społeczeństwo na raz usławiło sobie, że papież nie jest jakimś watykańskim nieprzyjacielem - tak jak stało podsuwano to ludziom podczas minionego reżimu - ale, że to jest rzeczywisty pasterz, który przychodzi z wizytą do swojego Kościoła. Pierwsze słowa przywitania prezydenta Václava Havla z papieżem w 1990 r. brzmiały - „Nie wiem, czy wiem, co to jest cud” - te słowa głęboko utkwiły w myślach papieskich. Tak i słowa adresowane bezpośrednio do nas, że nasz kraj leży mu bezpośrednio na sercu - „Kocham was, rzeczywiście miłuję”. Wniesienie na ołtarze Jana Sarkandra i Zdzisława jest wyrazem stosunku papieża do Czechów. Ubiegłoroczny jubileusz św. Wojciecha jest także bardzo bliskim sercu papieża. Toteż zawsze przypomina - „Tak” - mówi - „modlę się do św. Wojciecha”. Święty Wojciech tacy Europę nawet po upływie tysiąca lat - to nie jest bez znaczenia”.

(mro)

Jan Paweł II 20 lat pontyfikatu

Przyznał nawet w jednym z wywiadów, że i w marksizmie kryło się ziarno prawdy (miał na myśli marksowską krytykę kapitalistycznego wyzysku).

W marcu 1997 roku w dzień liturgicznego wspomnienia św. Józefa (patrona pracy i robotników) Jan Paweł II podkreślił, że „wbrew roszczeniom kapitalizmu” Kościół katolicki „opowiada się za zasadą pierwszeństwa pracy przed kapitałem” i utrzymuje, że „prawo do pracy jest współczesną gwarancją godności człowieka, który bez godziwej pracy jest pozbawiony dostatecznych warunków do rozwoju osobistego i społecznego”.

Dzięki swoim trzem wielkim encyklikom społecznym - „Laborem exercens” (1981), „Sollicitudo rei socialis” (1987) i „Centesimus annus” (1991) Jan Paweł II jest papieżem, który dogłębnie odnowił i zaktywizował nauczanie i zaangażowanie Kościoła katolickiego na polu społecznym.

W encyklikach oraz wielu innych dokumentach i wystąpieniach domaga się, by osoba ludzka była rozważana w jej integralnym i uniwersalnym wymiarze, by wolność człowieka była rozumiana jako prawo człowieka do czynienia dobra w świecie prawdy, i by praca ludzka była widziana, w sferze polityki społecznej i gospodarczej, jako środek do urzeczywistniania się człowieka.

W swoim nauczaniu papież głosi także „pierwszeństwo ducha wobec materii”, „prymat osoby w stosunku do rzeczy”, „pierwszeństwo etyki nad techniką”.

Wzwołaniem do encyklik i listów apostolskich towarzyszą konkretne apele i działania. Dwukrotnie papież odwiedził siedzibę ONZ w Nowym Jorku (1979 i 1995), wyrażając m. in. przekonanie, że „nadeszła godzina nowej nadziei, która każe uwolnić wolność polityki i życia ludzi od paraliżującego obciążenia cynizmem”.

Szczególnie mocno zaangażował

się Jan Paweł II w działania na rzecz całkowitego lub częściowego umorzenia długu zagranicznego krajów ubogich. W liście apostolskim „Tertio Millennio Adveniente” napisał, że „chrześcijaństwo, nawiązując do zasad zapisanych w Księdze Kapłańskiej, powinni stać się rzecznikami wszystkich ubogich i, między innymi, sposobność do przeświadczenia sprawy redukcji, jeśli nie całkowitej likwidacji zadłużenia międzynarodowego, które ciąży na losach wielu narodów”.

W listopadzie 1996 roku papież pojawił się na szczycie Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) w Rzymie, i wygłosił przemówienie, określone wówczas jako plomienne. Zawierało ono apel o „całkowite anulowanie długu międzynarodowego”.

Ojciec Święty wskazał wtedy na hańbiący świat współczesny plagę głodu. Przypominając o 800 milionach ludzi cierpiących z powodu niedożywienia w świecie, wezwał wówczas rządy państw do poszukiwania globalnych rozwiązań.

Przypomniał też o stanowisku Kościoła katolickiego wyłożonym w dokumencie Papieskiej Rady Cor Unum, gdzie stwierdzono, że w poszukiwaniu rozwiązań gospodarczych i społecznych problemów świata należy się kierować nie polityką zysku, ale sprawiedliwym podziałem.

Jan Paweł II podkreślił także, że światu współczesnemu jest potrzebna „zmiana mentalności ludzkiej, stosunku ludzi do posiadanych zasobów i dóbr, rozwinięcie przekonania, że wszyscy są odpowiedzialni za wszystkich”.

Na marginesie tych apelów warto zauważyć, że Ojciec Święty podejmuje, głównie za pośrednictwem Papieskiej Rady Cor Unum, konkretne działania. Tylko w roku 1997 papież przekazał 1 mln 720 tys. dolarów dla społeczeństw dotkniętych kataklizmami, 1 mln 313 tys. dolarów dla ubogich wspólnot tubylczych w Ameryce Łacińskiej oraz 1 mln 800 tys. dolarów na walkę z suszą w 9 krajach Sahelu.

Jan Paweł II jest także promotorem programu inicjatyw charytatywnych, które pod nazwą „100 projektów Ojca Świętego”, są realizowane w kilkudziesięciu diecezjach świata, głównie w Ameryce Południowej i w Afryce.

Warto także podkreślić, że każdego roku całość sumy otrzymanej z tytułu tzw. denara św. Piotra Jan Paweł II przekazuje na cele charytatywne. Są to sumy niemałe. Tylko w roku 1997 papież przekazał na działalność charytatywną Kościoła katolickiego w świecie ponad 52 miliony dolarów.

Od kilku lat ze wzmoczoną siłą Jan Paweł II zaczął przypominać bogatym społeczeństwom zachodnim o losie żyjących wśród nich imigrantów. We wrześniu tego roku, przyjmując grupę księży skalabryniów, prowadzących działalność duszpasterską wśród imigrantów, papież bez ogródek stwierdził, że obok opieki nad imigrantami księża skalabryniowie powinni także oświecać także tych, którzy dostrzegają w imigrantach jedynie zagrożenie dla własnej tożsamości narodowej, dla swego bezpieczeństwa i przywilejów.

W „Liście do Kobiet” (z czerwca

1995 roku) papież wystąpił o „rzeczywiste równouprawnienie” kobiet. Zażądał m.in. równej płacy z mężczyzną za tę samą pracę, opieki nad pracującą matką, możliwości awansu zawodowego dla kobiet, równych praw i obowiązków obywatelskich.

Papież napisał w tym liście, że „polityka przyszłości będzie wymagała, aby kobieta coraz bardziej uczestniczyła w rozwiązywaniu głównych problemów”, ponieważ obecność kobiet „przyniesie do ukazania sprzeczności społeczeństwa rządzącego się wyłącznie kryteriami wydajności i produktywności” oraz każe zmienić te systemy, poddając je procesowi „humanizacji”, która charakteryzuje „cywilizację miłości”.

Jest też papież głęboko przejęty losem, jaki jest w świecie współczesnym udziałem wielu dzieci.

„Jest prawdą” - napisał w „Liście do dzieci” z grudnia 1994 roku - „że niestety wiele dzieci naszych czasów w różnych częściach świata cierpi i podlega wielorakim zagrożeniom. Cierpią głód i nędzę, umierają z powodu chorób i niedożywienia, padają ofiarą wojen, bywają porzucane przez ro-

dziców, skazywane na bezdomność, ulegają rozmaitym formom gwałtu i przemocy ze strony dorosłych. Czy można przejść obojętnie wobec cierpienia tych dzieci, zwłaszcza gdy jest to cierpienie w jakis sposób związane z dorosłymi?”.

Jan Paweł II podejmuje odważną kwestię naprawienia krzywd, wyrządzonych w przeszłości przez Kościół katolicki. Stąd wyrażone już w „Tertio Millennio Adveniente” pragnienie oczyszczenia z win świata chrześcijańskiego z okazji Wielkiego Jubileuszu.

Janowi Pawłowi II przynajmniej epokową zasługę doprowadzenia do przełomu w stosunkach między chrześcijaństwem a Żydami, czego dowodem jest m.in. list (z marca br.) Papieskiej Komisji ds. Dialogu z Judaizmem, w którym przyznano, że postawa niektórych chrześcijan w czasie drugiej wojny światowej nie była taka, jaką można było oczekiwać od uczniów Jezusa Chrystusa, a antyjudalskie nawiązanie chrześcijan wobec Żydów osłabiło sprzeciw wobec holokaustu.

W 1995 roku, w Ołomuńcu (podczas wizyty, w czasie której kanonizował Jana Sarkandra, co wzbudziło protesty części kościoła protestanckiego) Jan Paweł II prosił w imieniu katolików o przebaczenie wyroków win wyrządzonych niekatolikom. Szczególnie mocno zabrzmiły słowa papieża wypowiedziane w roku 1992 w Senegalu, gdzie w Domu Niepokoleń na wyspie Gore prosił Niebo o przebaczenie za cierpienia czarnych mieszkańców Afryki i modlił się „By uczniowie Chrystusa nie stawiali się już nigdy ciemiężcami braci”.

Pomoc ubogim i pokrzywdzonym, próba o przebaczenie win to, jak uważa prasa włoska i światowa przed 20. rocznicą pontyfikatu Jana Pawła II, chrześcijańskie i humanistyczne imperatywy duszpasterstwa polskiego papieża. Papieża, który w orędziu na Światowy Dzień Pokoju 1998 r. napisał, że „sprawiedliwość każdego człowieka jest źródłem pokoju dla wszystkich”.

Na podstawie serwisu informacyjnego PAP

▲ Jan Paweł II w swojej watykańskiej pracowni.

KALENDARIUM • KALENDARIUM • KALENDARIUM • KALENDARIUM

Dokończenie z poprzedniego czwartkowego numeru

Rok 1991

5 lutego - spotkanie Jana Pawła II z prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej Lechem Wałęsą.

4-5 marca - Bliskowschodni „szczyt” w Watykanie z udziałem Jana Pawła II i nr. sprawiedliwego i trwałego pokoju w regionie.

1 maja - Jan Paweł II podpisał encyklikę „Centesimus annus”.

1-9 czerwca - pielgrzymka Jana Pawła II do Polski - I część wizyty.

13-15 sierpnia - pielgrzymka Jana Pawła II do Polski - II część wizyty.

14-15 sierpnia - Jan Paweł II uczestniczył w II Światowym Dniu Młodzieży w Częstochowie.

17 listopada - wizyta prezydenta Wałęsy w Watykanie.

20 grudnia - Jan Paweł II przyjmował na audiencji prezydenta Rosji Borysa Jekyna.

Rok 1992

19-26 lutego - wizyta Jana Pawła II w Afryce - Senegal, Gambia, Gwinea.

25 czerwca - Ojciec Święty zatwierdził i podpisał nowy „Katechizm Kościoła Katolickiego”.

15 lipca - Jan Paweł II został poddany operacji usunięcia guza jelita grubego.

27 października - Ojciec Święty przyjął na audiencji prywatnej generała Wojciecha Jaruzelskiego.

31 października - Jan Paweł II rehabilitował Galileusza, zmuszonego przez Kościół 359 lat temu do wyreczenia się teorii o obrocie Ziemi wokół Słońca.

19 listopada - Jan Paweł II otworzył nadzwyczajny Synod Ormiańskiego Kościoła Katolickiego.

7 grudnia - Jan Paweł II uczestniczył w oficjalnej prezentacji nowego „Katechizmu Kościoła Katolickiego”.

Rok 1993

23 lutego - opublikowano dokument Motu Proprio Jana Pawła II „Europae Orientalis”, w którym Ojciec Święty powołuje do życia Międzydykasterijną Stałą Komisję ds. Kościoła w Europie Wschodniej.

28 lipca - podpisanie konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską.

6 sierpnia - Jan Paweł II podpisał encyklikę „Veritatis Splendor” („Błask Prawdy”).

4-10 września - Jan Paweł II przebywał z wizytą na Litwie, Łotwie i Estonii.

11 listopada - Jan Paweł II złożył obywatelstwo.

30 grudnia - podpisanie porozumienia między Izraelem i Watykanem.

Rok 1994

1 stycznia - Jan Paweł II ustanowił Papieską Akademię Nauk Społecznych.

11 lutego - Ojciec Święty powołał do życia Papieską Akademię Obrony Życia.

Od 10 kwietnia do 5 maja - Synod Biskupów dla Afryki pod przewodnictwem Jana Pawła II.

29 kwietnia - Jan Paweł II złożył szczytowej prawej kości udowej.

10-11 września - Jan Paweł II przebywał z wizytą duszpasterską w Chorwacji.

2 października - IX Zwyczajne Zgromadzenie Synodu Biskupów pod przewodnictwem Jana Pawła II.

20 października - prezentacja książki Jana Pawła II „Przekroczyć próg nadziei”.

15 grudnia - prezentacja papieskiego Listu do dzieci.

17 grudnia - amerykański tygodnik „Time” wybrał Jana Pawła II Człowiekiem Roku 1994.

27 grudnia - Jan Paweł II zostaje ogłoszony laureatem „Nagrody Rzymu za zasługi dla pokoju i akcje humanitarne”.

Rok 1995

11-21 stycznia - Jan Paweł II przebywał z wizytą na Dalekim Wschodzie - Filipiny, Papua-Nowa Gwinea, Australia, Sri Lanka.

25 marca - podpisał encyklikę „Evangelium vitae” („Ewangelia życia”).

20-22 maja - Jan Paweł II złożył wizytę duszpasterską w Czechach. Przy tej okazji odbył też kilkugodzinny podróż do Polski.

25 maja - podpisał encyklikę ekumeniczną „Ut unum sint” („Aby wszyscy stanowili jedno”).

29 czerwca - spotkanie Jana Pawła II z Patriarchą Ekumenicznym Konstantynopola Bartłomiejem I.

9 września - Europejskie Spotkanie Młodzieży w Loreto pod przewodnictwem Jana Pawła II.

14-20 września - Jan Paweł II przebywał z wizytą w Afryce - Kamerun, RPA, Kenia.

Rok 1996

5-11 lutego - Jan Paweł II przebywał z wizytą w Ameryce Południowej - Gwatemala, Nikaragua, Salvador, Wenezuela.

23 lutego - Jan Paweł II ogłosił konstytucję apostolską „Universi Gregis” dotyczącą nowych reguł konklawe i wakat Stolicy Piotrowej.

28 marca - opublikowano adhortację apostolską „Vita consecrata”.

20 maja - audiencja dla Dalajlamy, duchowego przywódcy tybetańskich.

8 października - Jan Paweł II poddał się operacji usunięcia wyrostka robaczkowego.

7-10 listopada - jubileusz 50-lecia święceń kapłańskich Jana Pawła II.

15 listopada - prezentacja książki Jana Pawła II „Dar i tajemnica”.

18 listopada - papież przyjął na audiencji Michała Gorbaczowa.

19 listopada - papież przyjął na audiencji przywódcę Kuby Fidel Castro.

2 grudnia - amerykański tygodnik

„Newsweek” ogłosił Jana Pawła II Człowiekiem Roku 1996.

4-6 grudnia - w Watykanie wizyta zwierzchnika Kościoła anglikańskiego arcybiskupa Georga Carey’a.

16 grudnia - papież przyjął na audiencji b. prezydenta RP Lecha Wałęsę.

Rok 1997

11 marca - List Apostolski - motu proprio „Stella Maris” Jana Pawła II.

7 kwietnia - w Watykanie wizyta prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego.

12-13 kwietnia - Jan Paweł II przebywał z wizytą w Bośni.

10-11 maja - wizyta duszpasterska w Libanie.

25 maja - spotkanie na audiencji prywatnej Ojca Świętego z Matką Teresą z Kalkuty, założycielką Zgromadzenia Misjonarek Miłości.

Od 31 maja do 10 czerwca - szósta pielgrzymka Jana Pawła II do Polski. Najważniejszym wydarzeniem tej pielgrzymki był udział Ojca Świętego w 46. Międzynarodowym Kongresie Eucharystycznym we Wrocławiu, który odbywał się pod hasłem: „Ku wolności wysubodź nas Chrystus”.

Nawiązując do hasła Kongresu, papież przypomniał wówczas, że „Polska jest jednym z krajów Europy Środkowo-wschodniej, który odzyskał niedawno wolność i suwerenność po latach zniewolenia przez totalitarny system”. Dodał, że „dzisiaj cieszymy się z odzyskania wolności, ale wolności nie można tylko posiadać i zużywać. Trzeba ją stale zdobywać przez prawdę”. Na zakończenie tej pielgrzymki, Ojciec Święty zwrócił się do swoich rodaków, mówiąc: „Polacy mają obowiązek budowania Polski wiernej swym korzeniom i odwiecznym wartościom, a jednocześnie otwartej na współczesne wyzwania”.

24 czerwca - papież skierował przesłanie do uczestników spotkania ekumenicznego w Grazu (Austria). Jan Paweł II napisał w nim, m.in.: „W Euro-

pie, która poszukuje nie tylko spójności gospodarczej, ale także politycznej i społecznej, chrześcijaństwo Wschodu i Zachodu mogą wnieść wspólny wkład w duchowy wymiar kontynentu”.

Od 21 do 24 sierpnia - Jan Paweł II odbywał pielgrzymkę do Francji, podczas której spotkał się z bardzo przyjaznym przyjęciem przez mieszkańców tego kraju.

Od 2 do 5 października - Ojciec Święty odbył kolejną podróż duszpasterską do Brazylii.

13 listopada - Watykan opublikował papieską „Instrukcję o pewnych gadaniach dotyczących współpracy świeckich w postudzie kapłanów”.

10 stycznia - Watykan otwiera archiwizację.

Od 21 do 25 stycznia - Jan Paweł II odbywał pierwszą wizytę na Kubę.

13 marca - spotkanie Jana Pawła II z biskupami europejskimi.

31 marca - Jan Paweł II wygłosił przemówienie po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych konkordatu między Watykanem a Rzeczpospolitą Polską. Powiedział wówczas: „Dzisiaj zaczyna się nowy etap, określiliśmy go jako normalny we wzajemnych relacjach między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, które będą regulowane od nowa umową konkordatową”. Papież dodał, że trzeba było na to czekać aż 53 lata.

20 kwietnia - Jan Paweł II uczestniczył w Synodzie Biskupów Azji.

3 maja - Ojciec Święty przekazał 11,5 tys. dolarów na pomoc dla rodzin amazońskich.

7 lipca - Jan Paweł II opublikował list apostolski „Dies Domini”, poświęcony świętowaniu niedzieli. Ojciec Święty podkreślał w nim, że „świętowanie niedzieli pozostaje kluczem do demontu tożsamości chrześcijańskiej”.

Od 2 do 4 października - Ojciec Święty przebywał z wizytą apostolską w Chorwacji.

WIĘCEJ POSZUKUJĄCYCH NIŻ OFERUJĄCYCH

Mieszkania do wynajęcia

Socjologowie spodziewają się za kilka lat nowego wylotu demograficznego. Tymczasem brak mieszkań to największa bolączka, zwłaszcza młodych ludzi.

Wyniki badań praskiego Instytutu Badania Opinii Publicznej dowiodły, że prawie jedna trzecia osób żyje w przepełnionych mieszkaniach. Trudno się temu dziwić, skoro od 1993 r. spada liczba nowych oddawanych do użytku lokali, a ludzimi młodym, również ze względu na rynkowe ceny kupna i wynajmu, coraz trudniej zdobyć samodzielne lokum. Jest to zjawisko szczególnie niekorzystne, zwłaszcza że posiadanie samodzielnego mieszkania jest uważane za jeden z najważniejszych czynników udanego związku małżeńskiego.

Na Zachodzie za przyzwoite mieszkanie uznaje się takie, w którym mieszkać może jedna osoba. W naszych warunkach jest to nie do osiągnięcia. W naszych mieszkaniach na jeden pokój przypada średnio dwie osoby.

Z przeprowadzonych przez IBOP badań wynika, iż ponad sto tysięcy młodych rodzin, tj. takich, w których małżonkowie nie przekroczyli 35. roku życia, mieszka razem z rodzicami. Ci wcześniej czy później, chcąc wyrwać się spod kurateli mam i teściowych, wynajmują mieszkania od znajomych, brwnych lub korzystają z usług pośrednika.

"Młodzi za wszelką cenę chcą mieszkać oddzielnie. Wynika to chociażby z tego, że za wynajęcie mieszkania decydują się płacić wygórowane sumy" - powiedziano nam w jednej z oświatkich agencji pośredniczących w wynajmowaniu lokali "Simo". Oferując mieszkania do wynajęcia, najczęściej właściciele lub spółdzielce, jest jednak znacznie mniej niż poszukujących przeżyłowego lokum.

Oprócz czynszu i opłat za energię, budżet rodzinny przywłych najmłodszych obciąża jeszcze miesięczne odpisy. Jego wysokość zależy oczywiście od powierzchni, standardu i położenia lokalu.

"Nie wiem, czy w naszym wypadku obrotów" - za wszelką cenę chcą zdobyć własne lokum jest właściciel - mówi Iweta i Piotr Walicowicz z Hawierowa. "Ponad rok mieszkałbym bowiem wraz z rodzicami i młodszą siostrą zony w dwupokojowym mieszkaniu. Własnego kąta zaczęliśmy szukać w styczniu, kiedy urodziła nam się córka". Młodzi wynajęli mieszkanie tylko na trzy lata. Kiedy właściciele wrócą z zagranicznego stażu, będą zmuszeni szukać innej okazyj.

25-letnia Renata B. z Trzycia ukończyła studia w Wyższej Szkole Technicznej w Brnie. W rodzinnym mieście

▲ Za wynajęcie trypokojowego mieszkania w Karwinie-Nowym Mieście gotowi jesteśmy zapłacić ok. trzech tysięcy miesięcznie, nie licząc oczywiście bieżących kosztów eksploatacyjnych. Fot. RUDOLF OBRUSNIK

nie znalazła pracy. Kiedy nadarzyła się jej okazja w Ostrawie, nie wahała się ani chwili. Kawalerkę w jednej z dzielnic wynajęła z dwóch powodów: by zaoszczędzić na czasie (podróżowała codziennie ponad cztery godziny) oraz na drogowym, na które przeznaczala co miesiąc mniej więcej tyle samo, co za czynsz.

Jak dowiedzieliśmy się w karwińskiej agencji RIK oraz frydecko-miśteckiej agencji "Triumf", za wynajęcie w tych miastach pokoju z kuchnią trzeba zapłacić średnio ok. dwóch tysięcy, za mieszkanie 3+1 ok. trzech tysięcy koron miesięcznie. W większych miastach, np. Olomuńcu, Opawie, Przerowie suma ta wzrasta o kolejne dwa lub trzy tysiące. W Ostrawie za wynajęcie lokum 1+1 zapłacimy już ok. trzech, a za trypokojowe mieszkanie od 5 do 9 tysięcy koron miesięcznie, nie licząc oczywiście bieżących kosztów eksploatacyjnych.

Umowy, jakie podpisuje agencja pośrednicząca z oboma stronami, zawiera pouczenie, iż wszelkie dochody z wynajmu powinny podlegać opodatkowaniu. W praktyce może wyglądać to także tak, iż sporządza się umowę o "opiekę" lub "użyźnienie" mieszkania. Wtedy oferujący lokum omija składek, nie płaci podatku, a biuro inkasuje uzgodnione z najemcą pieniądze.

Wynajmując mieszkanie za pośrednictwem agencji czy reagując na ogłoszenie w gazecie, musimy liczyć się z tym, że właściciel lokum będzie stawiał nam warunki. "Pierwszeństwo mają osoby samotne lub małżeństwa bezdzietne" - twierdzą pracownicy agencji. "Przyszli lokatorzy muszą być zatrudnieni, najlepiej jeżeli są to osoby z wyższym lub średnim wykształceniem". Musimy liczyć się z tym, iż wynajmując umebowane lokum, nie będziemy

mogli korzystać z wszystkich pokoi, ani korzystać z telewizora czy radia.

Głębiej do kieszeni trzeba sięgnąć w wypadku, że chcemy kupić mieszkanie. Zdaniem Ivo Klusa z karwińskiego biura pośrednictwa, największym zainteresowaniem cieszą się mieszkania o małym metrażu (1+1 lub 0+1). Na razie w Karwinie ofert takich jest niewiele. Zdarzają się już jednak wypadki, kiedy lokator wypuści mieszkanie komunalne za 70 tys. koron, a sprzedając je, żąda już dziesięciokrotnie więcej.

W miastach, w których sprzedaż mieszkań komunalnych rozpoczęła wcześniej, ofert jest znacznie więcej. Kupić je można, w zależności od standardu, metrażu, miejsca, w którym się znajduje, czy wyposażenia, za 250 do 800 tysięcy koron.

I tak np. w Karwinie za mieszkanie dwupokojowe zapłacimy od 250 do 300 tys., za trypokojowe od 300 do 350 tys. koron, we Frydku-Mistku 280-380 i 400-450 tys., w Ostrawie 280-380 i 400-450 tys., w Olomuńcu ok. 500 tys. i 650 tys. koron. O tym, żeby wynająć lub kupić mieszkanie w stolicy, wielu z nas może tylko marzyć. W pierwszym wypadku chodzi o sumę co najmniej 30 tys. koron miesięcznie (za M1), w drugim o ponad milion koron (za M2).

Według informacji biur pośrednictwa wzrosła ostatnio liczba ofert domków rodzinnych. Największym wzięciem cieszą się te, które stoją w zasięgu komunikacji miejskiej, a ich właściciele nie żądają od kupujących zapłacenia od razu całej sumy. Domek (4+1), który wymaga modernizacji i remontu, można kupić w Ostrawie za 1-1,5 mln koron, w mniejszych miastach cena może być niższa.

WANDA KULA

LEKTURA Z PRZYMRUŻENIEM OKA (24)

Z. OLECH

Graj, Cyganie...
czyli
Dziewczyna znad Olzy

Książę Jerzy układowi na leżącym, z którego piersi jeszcze ciągle ciekła krew. Dotknął ręką okolice serca, które jednak zdawało już nie bić. Począł Edwardowi rozierać dlonie, które były zimne jak lód, uniósł mu głowę ku górze, lecz głowa ta była ciężka i bezwładna. Nie, tu nie mogło być mowy o jakimkolwiek ratunku! Nieszczęśliwy wycelował sobie prosto w serce. Ranę widać było dokładnie, choć jeszcze z niej krew płynęła.

- Edwardzie - jęknął książę głosem nierzeczywistym - Edwardzie, przyjacielu mój, zbudź się! Kłęcz tu przy tobie i wyciągam do ciebie przyjacielską dłoń! Uściśnij ją! Przyznaj, że zbyt okrutnie z tobą postąpiłem, mam teraz straszliwe wyrzuty sumienia. Czy widzisz tży w moich oczach? Rozchyl więc swoje blade wargi i wypowiadz choć ostatnie słowo pożegnania.

Podczas gdy książę błął w ten sposób martwego przyjaciela, tuż za nim stała biała, piękna kobieta, uśmiechając się jednym z najokrutniejszych swych uśmiechów. Teraz wreszcie osiągnęła swój cel.

Nikt nie widział jej krwawego czynu, nikt jej nie podszuchiwał, była o tym najgłębiej przekonana. Tylko to drzewo tutaj rozpocierał swe gałęzie nad umarłym, było jedynym świadkiem morderstwa.

Ale drzewa milczą - drzewa nie potrafią mówić! Jeśli nawet ten dąb przetrwał tutaj setki lat - nigdy, nigdy nie potrafi zdradzić tajemnicy.

Po wyjściu Edwarda w przebraniu kapłańskim, adwokat Zello został w jego mieszkaniu, o co go zresztą prosił hrabia, mając zamiar wkrótce wrócić i pragnąc mu zdać relację ze spełnionej przez siebie misji. Przed wyjściem wydał rozkaz kamerdynerowi, aby przyniósł gościowi butelkę najlepszego wina z piwnicy, adwokat jednak był rzywno zdenerwowany, aby go wina uspokoić w tej chwili mogło. Nie mógł się również zająć żadną lekturą, tylko co chwilę podchodził do okna, pragnąc się przekonać, czy przypadkiem hrabia nie wraca. Zasadniczo dość długo czekał na siebie.

Było jeszcze przed północą, gdy Edward opuścił swój dom, aby się udać do Joanny, teraz zaś grząż stojący na kominku wskazywał już czwartą nad ranem, a właściciel tego luksusowo urządzonego mieszkania ciągle jeszcze do domu nie wracał.

- Cóż by to miało znaczyć? - szeptał do siebie adwokat Zello. - Mam nadzieję, że nie złego hrabiemu się nie przytrafiło. Gdyby Joanna nie chciała mu zdradzić tajemnicy, z pewnością byłby już dawno z powrotem. Prawdopodobnie raczej odpowiedziała mu o wielu rzeczach i dlatego tak długo u niej bawi.

Adwokat usiadł w głębokim, obitym skórą fotelu i podpierał głowę na dłoń, w zamyśleniu spoglądał przed siebie.

- Zasadniczo - szeptał do siebie w pewnej chwili - gram teraz dość dziwną rolę. Dopomagam hrabiemu Edwardowi po to, aby wywiadczyć przysługę Joannie, przysługę, jaką każdy człowiek wywiadczyć powinien. Jeżeli uda mu się ją uwolnić z więzienia, wówczas nagrodzi go ona swoim sercem i swoją miłością. Hrabia Edward jest zbyt szlachetny, aby igrać z sercem dziewczycy. Z pewnością wyciągnie do niej rękę i wprowadzi do swego domu jako żonę, a wówczas, wówczas ta cudowna dziewczyna będzie dla mnie na zawsze stracona, bo i ja ją przecież kocham, bo i ja pragnę dowiedzieć jej niewinności, niestety inaczej postąpić nie mogę - dorzucił po chwili, podnosząc się znów z fotela - zdobywam ją po to, aby ją utracić. Tak, Joanno, i ja cię kocham, ale życie twoje jest dla mnie ważniejsze, niż osobiste szczęście. Ponieważ sam nie mogłem cię uratować, musiałem zwrócić się o pomoc do bardziej wpływowego i ustosunkowanego hrabiego. Teraz on otrzyma nagrodę, a moje życie będzie nadal mroczne i smutne.

Prawdopodobnie po raz pierwszy od czasów dzieciństwa czy młodego adwokata zaszyły łzy, które jednak szybko otarł.

W tej samej chwili dzwonne hałasy rozległy się w mieszkaniu, Zello słyszał jakieś przyspieszone kroki i szmer kołomych rozmów.

- Prawdopodobnie hrabia wrócił do domu - zawołał podnieconym głosem. - Nareszcie, nareszcie dowiem się, czy mu się udało zmusić Joannę do zdradzenia tajemnicy. Wybiegnę na nią przeciw.

Otworzył drzwi i wypadł na korytarz, w tej samej jednak chwili cofnął się przerażony.

Cztery łokce nieśli nosze, na których pod białym prześcieradłem spoczywała nieruchoma postać. Stary kamerdyner hrabiego, wierny Stefan, podbiegł do adwokata, zalamując ręce.

- Co za nieszczęście - wyszeptał - co za nieszczęście zawałło do naszego domu! Panie mecenasie, niosą właśnie naszego kochanego pana, martwego z głęboką raną w piersi!

- To niemożliwe - zawołał Zello. - To nie może być! Silny i zdrowy był jeszcze hrabia Edward przed kilkoma godzinami, a teraz... Czyżby ta rana świadczyła o tym, że go zamordowano?

- Nie, panie mecenasie - odparł kamerdyner z rozpaczą - nikt nie zamordował hrabiego. Sam sobie odebrał życie. Boże odpuść mu jego grzechy i bądź miłosierny dla jego biednej duszy.

Tymczasem łokce wnieśli nosze do pokoju, w którym stary kamerdyner drżącymi dłońmi począł zapalać świece.

Zello zdecydowanym ruchem ściągnął prześcieradło z leżącego. Chwiał się na nogach, podłoga się pod nim uginała, gdy skończył, że słowa starego Stefana były słuszne.

Tak, tam leżał, młody, przystojny mężczyzna, który jeszcze przed kilku godzinami był uosobieniem życia i młodości, leżał z rękami skrzyżowanymi na piersiach, z których ciekła krew. Oczy podkrążone ciemnymi sińcami były mocno zamknięte. Tak, leżał sztywny i wydarty z życia.

- Gdzie to się stało? - wybuchnął nagle Zello. - Gdzie go znaleźli?

- W ogrodzie kąpielącego palacu - odpowiedział kamerdyner. - Tam leżał mój biedny pan pod dębem, a rewolwer znaleziono w odległości kilku kroków w trawie.

To mówiąc, kamerdyner wyjął z kieszeni pięknie rzeźbiony rewolwer i podał go adwokatowi.

- Powiedzieć mi, Stefanie - zawołał Zello, zbliżając się do starego sługi - czy widzieliście kiedyś przedtem tę broń w swego pana?

- Tę broń? - wyszeptał wierny kamerdyner, potrząsając przecząco głową - w żaden sposób nie mogę sobie tego przypomnieć. Znam prawie wszystkie rewolwery mego pana, ale ten rewolwer? Nie, mógłbym nawet przysiąc, że nigdy go u pana hrabiego nie widziałem. Widocznie przejęty tragiczną myślą musiał go kupić dopiero wczoraj.

Adwokat chciał już coś powiedzieć, lecz w tej samej chwili odwrócił się nagle, jakby pod wpływem nagłego olśnienia.

- Co to było? - wyszeptał, podbiegając śpiesznie do noszy, na których spoczywał Edward. - Czyżby nie słyszeł, Stefanie? Wydało mi się, jakby dobiegło mych uszu ciche westchnienie. Tak, na Boga, Stefanie, wasz pan jeszcze nie umarł, czyście nie uleciało jeszcze z jego ciała! Prędko, lekarza!

(cdn.)

PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA ■

Nie chce się wierzyć: wieś za naszego życia zeszła z swej drogi i nie jest w stanie się odnaleźć. Zaczęła odzyskiwać o tym śpółdzielczość rolna, wzorowane na radzieckich kolchozach JSR-y. To one naruszyły krwioobiegi wiejskiego obyczaju, tj. wiejskiego prawodawstwa oraz międzyludzkich powinności. Dlatego wspominając dzisiaj rwa pasterską młodość, wkraczam właściwie na karty etnografii.

Młodzi pasterska chętnie wypatrywała czasu jesieni. Mijało wtedy uciążliwe, bo na miedzach pasienie krow na łafcucho, wzrastała zaś szansa większej wolności tak dla wiejskich myśliwych, jak dla poczytnych krówek. Przełom nastąpił 16 października, w dniu św. Jadwigi Śląskiej, dzisiaj patronki także diecezji ostrawsko-opawskiej biskupa P. V. Lobkowicza. "Po Jadwidzie kawa widzie..." - to już z łafłach zebrał piony, ogolono pola wiat nadal nie skapity zieleni. Krowy poszły wolno z łafłach szły za trawą przed siebie własnymi drogami, my zaś, bracia pasterska, zakładaliśmy grupowe ogniska na ziemniaczyskach lub pod nawisłymi gałęziastymi dębów na moczach. W zabawach odtąd kwitła pomysłowość: urządzaliśmy sobie skocznie na sygnym gruncie po wykopkach lub wyglądających dłońmi głębi, budowali kolejowe szlaki, po bokach z czerwonymi lampkami kulek z wierzbowych

bądź bukowych liści. Starsze chłopaki drobili bezwładnie ziemniaczane liście i robiąc gazetowe ziarnki beczki je, kasząc donosić.

Do pasterskiego rytuału należało strzelanie. Baty już wtedy wypadły z gry, dlatego pluto na kamienie, na ptwociny zaś kładziono żarzące się wę-

Po Jadwidzie

gielki i ustrzasto tyłcem siekiery; od takich wystrzałów bywało się czarnym, usmolonym. Najefektywniej wszak strzelano z rury: najpierw należało skuć na ocjowski kowadełko jeden koniec owej rury na płasko, nawet założony go dla pewności. Do takiej rury wlewał się wodę i zaczepowało ją drewnianym klinem. Taki uproszczony model parowozowy następnie wbiłoby się w środek ogniska. Na wszelki wypadek, kiedy już owo działo parowe z lekka zagrało, oddalano się nieco. W pewnej chwili ciśnienie pary wyrzucało klin gdzieś na wysokość ośmiu, dziesięciu metrów nad ziemię. Jedna uciecha! Teraz nastawało oczekiwanie na stosowną odpowiedź pasterszy spod Przypory, Wytopca bądź od Grzanów.

Po złotej jesieni schodziły pluchy z chłoadami. Wtedy grabiały palcami szyszkowaliśmy garncze z żarem wzorowane na kościelnych kadzidłach. U Jo-

zefa Ondrusza zresztą nazywały się one "kadzidkami" i służyły właścicieli do wypuszczania rac ognistych. Chodziło o przeciekające już blaszane gary znajdowane w rupieciach. Zawieszano się je na długich drutach, dzierżawo dno i boki przy pomocy sporego gwóźdźa bądź tatowego toporka strażackiego. Do środka zgarniano sień z ogniska, dokładano drewniek. Wywijając garnkiem i zataczając nim kregi nad głową, doprowadzalo się jego zawartość do intensywnego spalania. Przy chłodnych niszach i niskich ścianach płuchach późnej jesieni taki garniec z żarem stanowił prawdziwe dobrodziejstwo dla małego pastersza z obowiązkiem. Ale także rozrywkę. Pod wieczór, przed zgaszeniem stada, wyrzucało się kadzok w górę jak jaką komętę, jak bengalskie ognie.

Jeż św. Jadwigę wiązało się także słynny odpust mostekski, niebyle jaki, bo kapuściany. Kapusta wiencaż najwyraźniej zyskuje na wadze: na kapuścianych liściach piecze się w piekarniku ziemniaczane poleńskie, zjeżdżające się zewsząd odpustowe pokrewienstwa są częstejście jak kapuściankami - plackami wyplekianymi z kapustą. Nie bez wazonki.

Matka moja, Jadwiga, także w naszym bocownikim domu pilnowała owego dobrego obyczaju jesiennego.

WLADYSŁAW SIKORA

KONFERENCJA NAUKOWA „MICKIEWICZ - TRADYCJA I NOWATORSTWO”

Najwięcej śmiechu w »Panu Tadeuszu«

Kontynuacje „Pana Tadeusza”, insurekcja kościuszkowska w życiu Mickiewicza, jego przyjaźń z Puszkim, to niektóre zagadnienia poruszone przez uczestników rozpoczętej w poniedziałek w warszawskim Pałacu Sztaszka pięciodniowej konferencji naukowej „Adam Mickiewicz - tradycja i nowatorstwo”.

Konferencja jest związana z tegorocznymi obchodami dwusetnej rocznicy urodzin Mickiewicza. Wśród obrad zostały przeniesione do Poznania, gdzie potrwają do piątku.

Uczni policzyli np., ile razy w dziełach Mickiewicza pojawiają się słowa „śmiech” i „śmiać się”. Okazało się, że najczęściej występują one w „Panu Tadeuszu”, mimo że poemat powstał w niewesołej atmosferze emigracji.

Prof. Józef Bachórz uważa, że god-

ny podziwu jest kunszt, z jakim Mickiewicz operuje komizmem - rzadko tylko ośmiesz, o wiele częściej przez pokazanie śmiesznej strony osobowości bohatera czyni go bliższym czytelnikowi, bardziej ludzkim. Tak jest zarówno z postaciami z zaścianka szlacheckiego, jak i z występującymi w „Panu Tadeuszu” Rosjanami, a nawet z samym głównym bohaterem.

W „Panu Tadeuszu” uderza pogodna, wesoła atmosfera życia szlacheckiego dworku, w którym każdy mieszkający na dożywocie, dobrą zabawę, żarty. Takiego życia zakosztował Mickiewicz, jeszcze jako student, w Tu-

chanowiczach - majątku Wereszczaków, gdzie poznał Marylę. W emigracyjnej atmosferze ciągłej walki zapewne ciężko było być Mickiewiczowi, który uważał, że „człowiek, który choć raz rozśmiał się z całego serca, całkiem zły być nie może”. W zamienieniu zła w „Pan Tadeusz” miał być balsamem na nieszczęśliwe dusze emigrantów i właśnie wesołość pełniła rolę lekarstwa - twierdził prof. Bachórz.

Wtorkowa część konferencji rozpoczęła się referatem Zofii Mitosiek o mickiewiczowskiej wizji Europy. Potem Algis Kaleda z Wilna i Adam Malszyna z Mińska mówili o miejscu Mickiewicza w literaturach litewskiej i białoruskiej. Michał Masłowski z Nancy i Krzysztof Rutkowski z Paryża opowiedzieli o kulcie Maryjnym i wizji Boga w twórczości Mickiewicza.

PROGRAM TV POLONIA

PIĄTEK 23 PAŹDZIERNIKA

7.00 Program dnia, 7.05 Dziennik krajowy, 7.25 Sport-telegram, 7.30 Dama z kamienia, 7.40 Poradnik balaganiera, 8.00 Wiehul czasy: A. Mickiewicz, 8.20 Z dziejczyń polki, 8.30 „W krainie wiesi smoków” (s. 9.00) Wiadomości, 9.10 Zaproszenie, 9.30 „Ślawa i chwala” (s. 10.30 „Testament wieków” (s. dok.), 10.55 „Contra bellum” (film dok.), 11.10 „Złotopolscy” (s. 12.00) Wiadomości, 12.15 Dziennik krajowy, 12.30 Dom polski, 13.05 Polska piosenka. Ludzie, zjawiska, epizody, 13.30 Od rozbioru do wolności (teleturniej), 14.00 Rodziny i miasta, 14.30 Zagary, 15.00 Panorama, 15.20 Program dnia, 15.30 Credo (pr. katol.), 16.00 Polski dom, 16.30 Ala i As, 16.50 Kolorowe nutki, 17.00 Telespektakl, 17.15 Hity satelity, 17.35 Pater, 18.00 „Jest jak jest” (s. 18.25) Maska, 18.55 Dama na weekend: Szczupak faszynowy, 19.20 Dobranoc! „Kasztaniaki”, 19.30 Wiadomości, 19.55 Prognoza pogody, 20.00 „Wojenna narzeczona” (s. 14), 21.00 Festiwal Pielni i Muzyki Ludowej Młodych Eurofolk ’98, 22.00 Przegląd publicystyczny, 22.30 Panorama, 23.05 W centrum uwagi, 23.20 Ze szlaku na ty, 6.00 Porozmawiajmy, 6.50 „Kasztaniaki” (s. anim.), 1.00 Wiadomości, sport, pogoda, 1.30 „Jest jak jest” (s. 2.00) Maska, 2.30 Panorama, 3.05 „Wojenna narzeczona” (s. 14), 4.00 Festiwal Pielni i Muzyki Ludowej Młodych Eurofolk ’98, 5.00 Przegląd publicystyczny, 5.30 Dom polski, 6.15 Pater, 6.40 Polacy na Białorusi.

SOBOTA 24 PAŹDZIERNIKA

7.00 Program dnia, 7.05 „Ojasków ’98” (rep.), 7.20 „Wizjoner z Ludwikowa” (rep.), 7.35 Hity satelity, 7.55 Dzień dobry na dzień dobry, 8.30 Wiadomości, 8.40 Dzień dobry na dzień dobry, 9.30 Ala i As, 9.50 Szafki, 10.20 Zwierzolub, 10.40 Bravo bis, 13.00 Wiadomości, 13.10 Spożerania na Polskę, 13.30 Od przedszkola do Opola: Karin Stanek, 14.15 Magazyn polonijny, 14.45 Od rozbioru do wolności (teleturniej), 15.10 „Powrót Arabeli” (s. 15.40) Piraci (teleturniej), 16.00 Wieści polonijne, 16.15 Mówi się..., 16.35 Ludzie litwy, 17.00 Telespektakl, 17.15 Polska-Czechy (mecz rugby), 18.15 „Złotopolscy” (s. 19.15) Dobranoc! „Bajki z okna”, 19.30 Wiadomości, 19.55 Prognoza pogody, 19.55 Sport, 20.05 „Weryfikacja” (film polski), 21.00 Rewa czyli Jakiś czy tytał... (pr. rosyjski), 22.30 Panorama, 22.55 Prognoza pogody, 23.05 Anna Senkiewicz (film dok.), 23.55 Odrobina męczyzny na co dzień, 0.45 „Bajki z okna” (s. anim.), 1.00 Wiadomości, sport, pogoda, 1.25 „Złotopolscy” (s. 2.15) Sportowa pogoda, 2.30 Panorama, 2.55 Prognoza pogody, 2.55 Złota maska, 3.00 „Wizjoner z Ludwikowa” (rep.), 3.40 Polska-Czechy (mecz rugby), 4.40 Ludzie litwy, 4.50.

NIEDZIELA 25 PAŹDZIERNIKA

7.00 Program dnia, 7.05 Słowo na niedzielę, 7.10 „Złotopolscy” (s. 8.00) Hula dum, 8.40 „Testament wieków” (s. dok.), 9.10 Dzień dobry na dzień dobry, 10.00 Śniadanie z Polonią, 10.30 Panteon, 10.45 Niedzielne muzykowanie, 11.30 „Przez mapę na gę” (s. 14), 12.00 Polska ABC, 12.30 Świąteczne, 13.00 Miza tw., 14.05 „Kochane małżeństwa” (teatr), 14.45 On czyli kto, 15.30 Biografie, 16.30 Czy nas jeszcze pamiętasz?, 16.50 Poczytelnik, 17.00 Telespektakl, 17.15 „Hrabia Kaczka” (s. anim.), 17.40 „Złota maska” (film polski), 19.15 Dobranoc! „Dziwny świat Kola Filomona”, 19.30 Wiadomości, 19.50 Kto jest kim w Polsce, 20.00 „Wagon nr 13” (film pol.-franc.), 21.35 Miss Polonia (koncert finałowy), 22.30 Panorama, 22.55 Prognoza pogody, 23.05 Miss Polonia (koncert finałowy), 0.05 Granice praw, 0.50 „Dziwny świat Kola Filomona” (s. anim.), 1.00 Wiadomości, sport, pogoda, 1.20 Kto jest kim w Polsce, 1.30 „Wojenna narzeczona” (s. 14), 2.30 Panorama, 2.55 Prognoza pogody, 3.05 „Wagon nr 13” (film pol.-franc.), 4.45 On czyli kto, 5.30 „Złota maska” (film polski), 6.50 Dzień na weekend: Szczupak faszynowy.

PONIEDZIAŁEK 26 PAŹDZIERNIKA

7.00 Program dnia, 7.05 Dziennik krajowy, 7.25 Sport-telegram, 7.30 Dzień dobry na dzień dobry, 8.00 Truskawkowe studio, 8.20 Z dziejczyń polki, 8.25 „Powrót Arabeli” (s. 9.00) Wiadomości, 9.10 Spożerania na Polskę, 9.30 Wagon nr 13” (film pol.-franc.), 11.10 Nie na kahetu brz piosenki, 12.00 Wiadomości, 12.15 Wieści polonijne, 12.30 „Klan” (s. 12.55) Polacy, 13.10 Czy nas jeszcze pamiętasz?, 13.30 Magazyn polonijny, 14.00 „Jest jak jest” (s. 14.30) Maska, 15.00 Panorama, 15.20 Program dnia, 15.30 „Śwój” (rep.), 16.00 „Klan” (s. 16.30) Szafki, 17.00 Telespektakl, 17.15 Sportowy tydzień, 17.35 Krytyka sztuki, 17.50 „Wędrowni”, 18.00 Capital City” (s. 18.50) DTV (pr. satel.), 19.00 Auto-Moto-Klub, 19.10 Reporter, 19.20 Dobranoc! „Gucio i Cezar”, 19.30 Wiadomości, 20.05 „Bezkresne ląki” (kom. polski), 21.15 Maska rzecz, a ciesz się (film anim.), 21.40 „Znak czasy: Benedyktyni” (film dok.), 22.30 Panorama, 22.55 Prognoza pogody, 23.05 W centrum uwagi, 23.20 Gold w domu: Krynica, 23.55 Camera 2, 0.25 Tydzień Przeglądu, 0.50 „Gucio i Cezar” (s.

anim.), 1.00 Wiadomości, sport, pogoda, 1.30 „Capital City” (s. 2.20) DTV (pr. satel.), 2.25 Prognoza pogody, 2.30 Panorama, 2.45 „Bezkresne ląki” (kom. polski), 4.15 Maska rzecz, a ciesz się, 4.40 Spożerania na Polskę, 5.00 Ze szlaku, 5.35 „Klan” (s. 6.00) W centrum uwagi, 6.15 Krytyka sztuki, 6.40 Sportowy tydzień.

WTOREK 27 PAŹDZIERNIKA

7.00 Program dnia, 7.05 Dziennik krajowy, 7.25 Sport-telegram, 7.30 Dzień dobry na dzień dobry, 8.00 Dom polski, 8.20 Kolorowe nutki, 8.30 „Przez mapę na gę” (s. 9.00) Wiadomości, 9.10 Mówi się..., 9.30 „Bezkresne ląki” (kom. polski), 10.45 Maska rzecz, a ciesz się, 11.05 Co nam sonda z tych lat, 11.50 Dzień na weekend: Szczupak faszynowy, 12.00 Wiadomości, 12.10 Tydzień Przeglądu, 12.30 „Klan” (s. 12.55) Ala i As, 13.00 Młodość, 13.30 Krytyka sztuki, 13.50 „Śwój” (rep.), 14.00 „Capital City” (s. 14.50) DTV (pr. satel.), 15.00 Panorama, 15.20 Program dnia, 15.30 Gołębica, 16.00 „Klan” (s. 16.25 „Stawiam na Tolka Basan” (s. 17.00) Telespektakl, 17.15 Zaproszenie, 17.30 Tytuł Muzyka, 19.00 Taty, a Marcie powiad, 19.10 Reporter, 19.20 Dobranoc! „Fortele Jonatana Koka”, 19.30 Wiadomości, 20.05 „Rodzina Polanieckich” (s. 21.25) Golden Line (koncert), 22.00 Władze ludu (s. 1), 22.30 Panorama, 22.55 Prognoza pogody, 23.05 W centrum uwagi, 23.20 III Międzynarodowy Konkurs Wokalny im. S. Moniuszy (koncert laureatów), 2.55 Magazyn polonijny, 0.50 „Fortele Jonatana Koka” (s. anim.), 1.00 Wiadomości, sport, pogoda, 1.30 Tytuł Muzyka, 2.30 Panorama, 2.55 Prognoza pogody, 3.05 „Rodzina Polanieckich” (s. 4.25) Golden Line (koncert), 5.00 Magazyn polonijny, 5.35 „Klan” (s. 6.00) W centrum uwagi, 6.15 Tytuł Muzyka, 6.40 Zaproszenie.

ŚRODA 28 PAŹDZIERNIKA

7.00 Program dnia, 7.05 Dziennik krajowy, 7.25 Sport-telegram, 7.30 Kwadrans z miłości, 7.45 Dama do podania: Tazuki i myślniki, 7.55 Dama do podania: Tazuki i myślniki, 8.00 Kuchnia, 8.10 Polacy na Białorusi, 8.20 „Hrabia Kaczka” (s. anim.), 9.00 Wiadomości, sport, pogoda, 9.25 „Rodzina Polanieckich” (s. 10.50) „Ojasków ’98” (rep. 4.00), 11.00 Rewa czyli Jakiś czy tytał... (pr. rosyjski), 12.00 Wiadomości, 12.10 Magazyn polonijny, 12.30 „Klan” (s. 12.55) Poczytelnik, 13.05 Tytuł Muzyka, 13.30 Krynica, 13.50 Krynica, 14.00 Tytuł Muzyka, 15.00 Panorama, 15.20 Program dnia, 15.30 Historia, 16.00 „Klan” (s. 16.30) Polska ABC, 17.00 Telespektakl, 17.15 Przegląd Prasy Polonijnej, 17.30 Krytyka sztuki (teleturniej), 17.55 „Mickiewicz i rapier” (s. 18.15) Antologia literatury emigracyjnej, 19.10 Reporter, 19.20 Dobranoc! „Młoda pianistka” (film polski), 20.00 Polska - NATO, 21.30 Z archiwum i pamięci, 21.50 „Karimi - giny ser” (film dok.), 22.30 Panorama, 22.55 Prognoza pogody, 23.05 W centrum uwagi, 23.20 Delta, 0.10 „Złoty szafar” (rep. 6.30) Przegląd Prasy Polonijnej, 0.50 „Młoda pianistka” (s. anim. dok.), 1.20 „Wędrowni”, sport, pogoda, 1.30 „Mickiewicz, obywateli i rapier” (s. 2.30) Panorama, 2.55 Prognoza pogody, 3.05 „Młoda pianistka” (film polski), 4.05 Polska - NATO, 4.25 Z archiwum i pamięci, 4.45 „Karimi - giny ser” (film dok.), 5.15 „Klan” (s. 6.00) W centrum uwagi, 6.15 Krytyka sztuki, 6.45 Panorama.

CZWARTEK 29 PAŹDZIERNIKA

7.00 Program dnia, 7.05 Dziennik krajowy, 7.25 Sport-telegram, 7.30 Dzień dobry na dzień dobry, 8.00 Zwierzolub, 8.25 „Stawiam na Tolka Basan” (s. 9.00) Wiadomości, 9.10 Zwierzolub, 9.30 „Wędrowni”, 10.00 Wiadomości, 10.30 Z archiwum i pamięci, 11.00 Polska - NATO: Pierwszy generał, 11.20 „Karimi - giny ser” (film dok.), 12.00 Wiadomości, 12.15 Przegląd Prasy Polonijnej, 12.30 Polonijny Magazyn Gospodarczy, 13.05 Krytyka sztuki, 13.30 Historia, 14.00 „Mickiewicz, obywateli i rapier” (s. 15.00) Panorama, 15.20 Program dnia, 15.30 Magazyn Gospodarczy, 16.30 W krainie wiesi smoków” (s. 17.00) Telespektakl, 17.15 Polska piosenka. Ludzie, zjawiska, epizody, 17.35 Zagłębie - Burzard (film kinowy), 17.55 Tytuł Muzyka, 19.10 Reporter, 19.20 Dobranoc! „Wędrowni”, 19.30 Wiadomości, 19.55 Prognoza pogody, 20.00 Sport, 20.05 B. Bucht „Kariera Artura Ury” (teatr), 21.20 „Najmniejsze Muzeum Świata” (film dok.), 21.55 Młody (pr. rosyjski), 22.30 Panorama, 22.55 Prognoza pogody, 23.05 W centrum uwagi, 23.20 „Alchemik Sennidiusz” (s. 6.05) Reporter, 6.25 Dziennik krajowy, 6.50 „Wędrowni Rzep” (s. anim.), 1.00 Wiadomości, sport, pogoda, 1.20 Biografie, 2.15 Pierwszą ścieżką archiwizacji, 2.30 Panorama, 2.55 Prognoza pogody, 3.05 B. Brecht „Kariera Artura Ury” (teatr), 4.20 „Najmniejsze Muzeum Świata” (film dok.), 4.55 Młody, 6.30 Polonijny Magazyn Gospodarczy, 6.50 W centrum uwagi, 6.15 Polska piosenka. Ludzie, zjawiska, epizody, 6.40 Antologia literatury emigracyjnej.

Telewizja nadaje sobie prawa mowa w programie.

WHO OGŁASZA GLOBALNĄ STRATEGIĘ ZWALCZANIA RAKA

Wykorzystać to, co wiemy

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła plan walki z rakiem, zmierzający do przyhamowania do roku 2020 o jedną czwartą wzrostu liczby wypadków tej choroby.

WHO ocenia, że w roku 2020 na raka może zachorować 20 milionów ludzi, dwa razy więcej niż obecnie w ciągu roku, a liczba zgonów spowodowanych tą chorobą może osiągnąć 10 milionów (wobec 6,2 mln w roku ubiegłym). Spodziewa się jednak, że nowa strategia pozwoli w 2020 roku utrzymać liczbę zachorowań poniżej 15 mln rocznie, a liczbę zgonów na poziomie około 6 mln.

Profesor Karol Sikora, szef programu antyrakowego WHO oświadczył na konferencji prasowej w Londynie, że „moglibyśmy zapobiec jednej czwartej wszystkich wypadków raka, gdybyśmy po prostu wykorzystali istniejącą już wiedzę”.

Palenie tytoniu, zło odżywianie się i infekcje powodują rocznie 7,5 mln wypadków raka rocznie, czyli trzy czwarte wszystkich zachorowań.

Nowa strategia WHO uwzględniła okoliczność, że w najbliższych 20 latach aż 70 procent nowych wypadków

raka nastąpi w krajach rozwijających się, które rozporządzają tylko 5 procentami światowych środków do walki z tą chorobą. Jest to dodatkowy powód, dla którego WHO kładzie nacisk na zapobieganie i wczesne wykrywanie nowotworów. Wzywa też do ściślejszego niż dotychczas współdziałania między służbą zdrowia, rządami i sektorem prywatnym.

SPRZEDANO JUŻ 30 TYSIĘCY BILETÓW

Królewski jacht do zwiedzania

„Brytyjski królewski jacht „Britannia”, wycofany w grudniu ubiegłego roku po 44 latach służby, został oddany do dyspozycji publiczności w Edynburgu w Szkocji. Okręt odbył 40 podróży dookoła świata.

Jacht jest zakotwiczony w porcie Edynburga Leith i służy jako muzeum oraz ośrodek konferencyjny w ramach kompleksu obejmującego także hotel i sklepy. Przebudowana „Britannia” kosztowała 2,5 mln funtów. Inwestycja kosztowała na co najmniej 200 tys. zwiedzających rocznie. Sprzedano już 30 tys. biletów wstępu w cenie 6,5 funta każdy.

W momencie wycofania „Britannia” ze służby okrętu królowej Elżbiety II, księżniczka Anna, jako jedyna z rodziny królewskiej wyraziła opinię, że okręt powinien zostać zatopiony. Jej zdaniem, z uwagi na trzęsienie ziemi, tradycje królewskich jachtów byłyby to lepszy koniec tej jednostki niż jej komercyjny wykorzystywanie.

Wodowana 16 kwietnia 1953 r. w szkockiej stoczni Clydebank „Britannia” odbyła swą ostatnią podróż w lipcu 1997 r. Jej celem był Hongkong, a na pokładzie znajdowali się następcy tronu książę Karol i ostatni brytyjski gubernator tej kolonii, opuszczający ją po przekazaniu Chinom.

Nie sygnowane materiały pochodzą z satelitarnej serwisy PAP.

CZY WOLNOŚĆ SŁOWA W POLSCE JEST ZAGROŻONA?

I tak, i nie - wynika z ankiety

Równo podzielone są zdania uczestników najnowszej ankiety w Dzienniku Internetowym PAP, której pytanie brzmiało: „Czy w obecnej Polsce istnieje zagrożenie dla wolności słowa?”.

Spółród 146 uczestników ankiety 73 odpowiedziało twierdząco, i tyle samo przecząco. Odpowiedzi głośniejszy mężczyźni (124), mieszkający dużych miast (94).

Z zagranicy napłynęło 37 odpowiedzi, w tym 29 z Ameryki Północnej.

Wśród głosujących na „tak” przeważa opinia, że zagrożeniem dla wolności słowa są silna pozycja polityków wobec mediów, powiązania „interesów”, brak dobrego prawa prasowego, także obojętność społeczeństwa na niektóre zjawiska.

„Zagrożenie dla wolności słowa istnieje nie tylko w kraju totalitarnym, jakim byliśmy nie tak dawno. Zagroża je każdy monopol, uprzywilejowanie określonej grupy w dziedzinie rozpowszechniania informacji” - pisze jeden z uczestników ankiety. „To niesolidny,

nieuściw dziennikarz produkuje buble informacyjne, manipuluje wiadomościami”.

Inny z uczestników ankiety uważa, że „zagrożeniem są zakusy do ograniczenia swobody wypowiedzi i przekazu informacji ze względów światopoglądowych”. Szczególnie niebezpieczny jest szowinizm i fundamentalizm chcący ograniczać „wolny rynek idei” pod pretekstem dbałości o zdrowie moralne narodu. Równocześnie konieczne są pewne ograniczenia dla wypowiedzi publicznych (np. nawoływanie do przemocy czy propagowanie rasizmu).

Inny respondent uważa, że „wśród nadużywających wolności słowa panuje przekonanie o całkowitej bezkarności. Osoba oceniona musi sama bronić się przed opinią publiczną, tymczasem oczekujemy szkaluje kolejną osobę.”

JUBILEUSZOWY KONKURS MICKIEWICZOWSKI

(Po i serii pytań)

Odpowiedzi na pierwszy zestaw pytań nadesłało ponad 60 czytelników, i trzeba stwierdzić, że poziom był bardzo wyrównany.

Największe kłopoty sprawiło pytanie nr 6. Pytanie zostało przejęte z prasy polskiej i tu spodziewaliśmy się odpowiedzi, że Słowacki zmarł o 6 lat wcześniej od Mickiewicza i że do dziś Adam Mickiewicz jest nazywany wieszczem narodowym. Zdajemy sobie sprawę, że pytanie to wprowadzało w błąd i trzeba było pomyśleć nad udzieleniem prawidłowej odpowiedzi - na tym polega m.in. urok konkursu. Za poprawne odpowiedzi na to pytanie można było uzyskać 2 pkt. i ok. połowa uczestników udzieliła takowych.

Łącznie można było zdobyć 18 pkt. i taki wynik zanotowało 14 uczestników, kolejne 16 osób posiada na swoim koncie 17 pkt., najgorszy rezultat to 13 pkt. Na razie nie straconego.

Prawidłowe odpowiedzi: 1) Towarzystwo Filomatów, Towarzystwo Filaretów, 2) Celina Szymanowska, 3) „Pan Tade-

usz, czyli ostatni zajazd na Litwie. Historia szlachecka z roku 1811 i 1812 we dwunastu księgach wierszem”, 4) „Pani Twardowska”, „Powrót taty”, 5) 26.11.1855, Konstantynopol, 6) Słowacki zmarł wcześniej niż Mickiewicz; wieszcz narodu, 7) Gerwazy (Ręballo), zwany też Mopanku - od ulubionej powiedzonka; Szczerbom (kaszal lisynty), Półkozicem (ze względu na wielkość libelli ozdobionej herbem Horeszków), 8) Gustaw Konrad, „Dziady”, 9) „Świętzińska”, 10) „Ballady i romanse”, romanizm.

Wśród autorów najlepszych odpowiedzi rozlosowano trzy nagrody książkowe, które otrzymują: Jan Cienciel (Bystrzyca), Markéta Szotkowska (Mosty k. Jabłonkowa) i Ewa Mrózek (Cz. Cieszyń), z grona wszystkich uczestników nagrody otrzymują: Beata Noga (Gródka), Janusz Konieczny (Wędrynia) i Beata Moleda (Olszabice). Nagrody można odebrać w Wydawnictwie OLZA, ul. Główna 3, Czeski Cieszyń. (J.K.)

teatr

SCENA CZESKA - KARWINA: Jadina Roba" (22, godz. 10.00).

kina

ORŁOWA - Wzdechłwiat: Śmierdono broń 4 (22, 23, godz. 17.45, 20.00). KARWINA - Reflex: Jackie Brown (22, 23, godz. 17.00, 20.00). Centrum: Powódź (22, 23, godz. 20.00). "Jidilli" (22, 23, godz. 15.30, 17.45). Ek: Mercury (22, godz. 19.00). HAWIERZÓW - Świt: Doberman - wika gangów (22, godz. 17.45, 20.30). Centrum: Lotrando i Zubejda (22, 23, godz. 15.30). Nędzniczy (22, 23, godz. 17.45, 20.00). CZ. CIESZYŃ - Central: Akta X (23, godz. 16.15, 18.30). TRZYNIEC - Kosmos: Śmiercionoś 4 (22, godz. 17.30, 20.30). 13.00. Nick Park prezentuje... (Kf, 22, godz. 20.00). Big Lebowski (23, godz. 8.00). Zimowy gość (23, godz. 20.00).

programy MOK

MUZEU ZIEMI CIESZYŃSKIEJ

▲ Sala wystaw w Cz. Cieszyń: sala wystawa "Życie ludu w Cieszyńskim". Do 30.10. trwa wystawa "Brodz Długiego Zachodu". Otwarte: wt-pt: 9-17, so: 9-13, ni: 13-17.

▲ Muzeum Techniczne w Pietrzałdzie: stałe wystawy: "Tramwaje w Ostrawie i Karwinie", "Wiatniki", "Pranie i prasowanie bielizny". Czynne: wt-pt: 9-17, so: 9-13, ni: 13-17.

▲ Sala wystaw w Orłowej, Stary Rynek 74: - Wystawa "Okrucho z historii Orłowej". Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, ni: 9-13.

▲ Muzeum Tragedii Żywocielek: Do końca stycznia 1999 r. wystawa "Czasopismienictwo na Śląsku Cieszyńskim 1848-1998". Sala wystawa "Okupacja i ruch oporu w Cieszyńskim 1938-1945". Otwarte: wt-pt: 9-17, so: 9-13, ni: 13-17.

MDK KARWINA - sala wystaw m. J. Málna: do 30.10. trwa wystawa "Jai+2" (twórczość Jitki Giełkowskiej, Dity Maruszkiewicz, Jaroslavy Ry-

bowej, Romany i Waltera Tazsków). Czynna: po-pt: 9-17.

PANSTWOWE ARCHIWUM POWIATOWE W KARWINIE: do 25.10. wystawa "Przysiat w dokumentach archiwalnych". Otwarte: po-fr: 8-17, wt-czw: 8-15, pt: 8-14.30.

GALERIA "STRYCI" CZ. CIESZYŃ, ul. Strzelnicza: do 23.10. trwa wystawa "VY 3" - twórczość Katariny Szanyowej-Hudečkové, Aleja Hudečková, Jaroslava Kolečka. Wystawa otwarta w dni robocze 8-16.

co, gdzie, kiedy

SUCHA GÓRNA - MK PZKO zaprasza na prelekcję MUDr. Józefa Słowika pt.: "Praktyki lekarza neurologa" w czwartek 22.10. o godz. 17.30 do Domu PZKO.

ORŁOWA-LUTYNIA - PSP i Przedsiębiorstwo w Orłowej-Lutyni zapraszają do szkoły na wystawę i sprzedaż książek dla dzieci i młodzieży w piątek 23.10. o godz. 13.30 do 17.00.

RYCHWAŁD - MK PZKO zaprasza w sobotę 24.10. o godz. 15.30 na "Wieczór świetlicowy" poświęcony 200. rocznicy urodzin Adama Mickiewicza. W programie prelekcja Cecylii Gilowej, występ zespołu "Rychwałdzanie" i recytacje.

CHOR NAUCZYCIELI POLSKICH zaprasza w niedzielę 25.10. o godz. 16.00 do sali hotelu "Piast" w Cz. Cieszyń na uroczysty koncert z okazji 80. rocznicy utworzenia Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego oraz odzyskania niepodległości przez Polskę i Czechosłowację. Gościem CHNP będzie "Pevécká sdružení ostravských učitelů" i Estrada Ludowa "Czartoria" z Ostrawy.

PTTS "BESKID ŚLĄSKI" zaprasza w niedzielę 25.10. na wycieczkę na Kikule (pod Kozubową) oraz na Czantorię (Polska). Przy tej okazji będą złożone kwiaty przy pomniku poległych. Zbiórka uczestników wycieczki na Kikule o godz. 7.00 na dworcu kolejowym w Bocanowicach, na Czantorię - o przejeździe granicznym w Lesznej. Odjazd pociągu z Cz. Cieszyń o godz. 6.17, odjazd autobusu do Kojkowic od

dworca kolejowego w Trzynie o godz. 6.30.

WĘDRYNIA - Klub Seniora przy MK PZKO w Wędrynie ma zaszczyt zawiadomić, że właśnie minęło 15 lat od chwili jego założenia. Z tej okazji serdecznie zaprasza wszystkich swoich członków i sympatyków na "Uroczystość Jubileuszową" w niedzielę 25 października o godz. 15.00 do Domu PZKO "Czytelnia". Uroczystość program - niespodzianka. Kolacja, kawa.

UWAGA! - Apel do byłych tancerzy zespołu tanecznego "Orłowa-Lutynia" - terazniejsza "Skotnicka" i "Skotnica". Serdecznie zapraszamy wszystkich na jubileusz 50-lecia zespołu tanecznego, który odbędzie się w sobotę 28 listopada br. o godz. 17.00 w Domu Kultury w Orłowej-Lutyni. Po koncercie zapraszamy wszystkich byłych tancerzy zespołów do świetlicy PZKO w Orłowej-Lutyni na spotkanie towarzyskie. Zgłoszenia na spotkanie prosimy przesyłać pod adresem: Ewa Janiczek-Jedzejczyk, ul. Lutynska 671, 735 14 Orłowa-Lutynia. Zaprasza komitet organizacyjny.

sprowadz

SPRZEDAŻ jasną sypialnię (fiodrowana). Można kupić i pojechać. Tel. Ka - 631 5762. C24/006

TV LOCAL Stawowa

Kanal 29 TV Prima

23. - 29. 10. 1998, godz. 7-8 i 17-18

Program w języku polskim:

- Dzisiejsze oblicze gminy Stawowa
- Plastikarka Monika Milerska
- Z uczestnikami pobytu zdrowotnego w Tatrach Wysokich.

Świat jest pełen krakusów

"Światowa Lista Krakusów", ludzi, którzy w podwawelskim grodzie się urodzili, tu mieszkali, studiowali czy pracowali i stale czują się z nim związani uczuciowo, i ichą swoją "krakowskość" nadal kultywować, choć mieszkają w różnych zakątkach świata, powstaje w Krakowie Komitet Rozwoju. Patronuje przedsięwzięciu Urząd Miasta Krakowa.

KRF powstało w 1994 r. jako międzynarodowe stowarzyszenie skupiające przedstawicieli środowisk rządowych, samorządów, środowisk akademickich oraz organizacji pozarządowych, zaangażowanych w inicjowanie i wspieranie partnerskich przedsięwzięć na rzecz rozwoju Krakowa. Na rok 2000, kiedy Kraków będzie jedną z europejskich stolic kultury, zaplanowano zorganizować Zjazd Krakusów 2000, imprezę o charakterze kulturalno-naukowym.

KRF zwraca się za pośrednictwem "Głosu Ludu" do wszystkich mieszkańców (i nie tylko) krakusów z prośbą o przychodzenie do projektu "Światowej Listy Krakusów". Blizsze informacje i ankiety osobowe można otrzymać u redaktora naczelnego "GL".

(KJ) (r)

Aleksander Teliga występuje w mostach

Arie z oper i operetek

W sobotę 24 października o godz. 16.30 w Domu PZKO w Mostach koło Jabłonkowa odbędzie się koncert pt. "Piekne Głosy", w którym wystąpi, jak już jest totalną tradycją, śpiewacy zawodowi i amatorzy.

Z tych pierwszych wystąpi światowej sławy bas, solista Teatru Muzycznego w Warszawie oraz Państwowej Opery w Pradze Aleksander Teliga oraz pramodna Teatru Muzycznego w Gliwicach Jolanta Kremer.

Ambitne śpiewactwo amatorskie z naszego regionu reprezentować będą lena Zawada i Władysław Czepiec, który jako członek Komitetu ds. Kultury w Mostach jest organizatorem koncertu.

Na program złożą się arie z oper i operetek G. Bizeta, Ch. Gounoda, St. Moniuszy, G. Rossiniego, F. Lehara, I. Kalman i innych.

W trakcie koncertu będą także do słychać płyty kompaktowe nagranych w wykonaniu A. Teligi i Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Śląskiej w Katowicach. Przypomnijmy, iż Aleksander Teliga urodził się w Lwowie, gdzie w roku 1983 ukończył wydział wokali.

Poezja i muzyka w bibliotece

Biblioteka Regionalna w Karwinie zaprasza na wieczór poezji autorskiej i muzyki, który odbędzie się jutro, 23 października o godz. 18.00 w lokalach Biblioteki we Przysiatce.

Głównym bohaterem wieczoru będzie karwiński poeta Robert Arient, który wydał własnym sumptem już dwa zbiorki poetyckie. Towarzyszyć będą mu jego przyjaciół - Rada Konflikt i Petera Lewkowa z gitarą i skrzypcami. Głównie imprezy będzie ponadto poeta Lech Nierostek. (O. B.)

▲ W foyer Uniwersytetu Śląskiego w Karwinie w tzw. Galerii Zdrowego Miasta zwiędzta motna do końca października wystawę twórczości Vladislava Otizlika z Piotrowic. Autor przedstawia tu szeroki gam tematów i technik - od malarstwa, rysunków po prace z zakresu twórczości użytkowej. Na zdjęciu fragment ekspozycji poświęcony ilustracjom do czasopiśmie i dowcipom rysunkowym.

Fot. JERZY KUBIENKA

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 22 PAŹDZIERNIKA

- TC 1: 5.00 Reportaże TV Ostrawa 5.35 Ten nasz charakter czeński 6.00 Dzień dobry z TC 8.30 Obiekty 9.00 Wiadomości 9.05 Europa i my 9.20 W weekendowej TC 9.25 Hip, hap, hop (teleturniej) 10.00 "Niebieska krajina" (s.) 10.55 O skarb Agnieszki Czekiej (teleturniej) 11.35 "Życie z Rogerem" (s.) 12.00 Wiadomości 12.05 Lapidarium 12.20 Graja orkiestry dęte 13.00 Powiastki 13.35 "Zanzibar" (s. dok.) 14.00 "O zwierzętach i ludziach" (s.) 14.50 "Czarodziejkie pierścieni" (bajka) 16.00 Wiadomości 16.05 Niechaj świat zawojują mali 16.15 "Mój przyjaciel delfin" (s.) 16.40 "Star Trek: State kosmiczny Voyager III" (s.) 17.30 AZ-quiz (teleturniej) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Report 18.15 "Przyjaciel" (s.) 18.57 Losowanie "10" szczęśliwych 19.00 Wycieczka 19.15 Wydarzenia, pogoda 19.50 Bramki, punkty, sekundy 20.00 "Pielegniarki" (film czeński) 21.30 Reportaże TV Ostrawa 22.00 Co wy na to - dzienne referendum 22.05 Wydarzenia plus 22.20 Bramki, punkty, sekundy 22.25 "Kamelon" (s.) 23.10 Polica RC 23.15 Europa i my 23.30 Wiadomości 23.35 Losowanie "10" szczęśliwych 23.40 "Stulecie ludz" (s. dok.) 0.35 "Star Trek: State kosmiczny Voyager III" (s.) 1.20 "60" 2.35 Trzymaj się 2.55 Teleskop 3.05 Uniwersytet TV 4.00 Kim jest... (Karel Hlaváček) 4.30 Romale (mag.)

TC 2:

- 7.05 Wiadomości TVS 7.30 Panorama 8.00 Euronews 8.45 Report 9.30 Dzień dobry z TC 12.00 IPI Czech Indoor (tenis) 12.25 Sama w domu (pr. dla pań) 13.25 Europa dziś 13.55 Uniwersytet TV 14.45 W weekendowej TC 14.50 Teleskop 15.20 Trzymaj się 15.25 Ego 15.25 Magazyn Ligi Mistrzów 16.45 HC Slovan Wacien - HC Dukla Jihlava (ekstraliga hokeja) 19.50 Aerobik z Barą 19.55 Wczorze na ekranie 20.00 "Stulecie ludz" (s. dok.) 20.55 W weekendowej TC 21.00 "21" 21.30 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy 21.40 "Pura na czarownice" (film polski) 23.30 IPI Czech Indoor 23.50 "Skarb pana H." (inscenizacja TV) 0.55 Salon morsowko-śląski 1.25 "21".

NOVA:

- 5.30 Informacje dla konsumenta, 6.00 Śniadanie z Nova, 8.30 Karuzela, 8.55 Zaryzykuj, 9.30 "Stacja kotowca" (film USA), 11.00 Złotka (pr. rozryw.), 11.55 Wiadomości, 12.00 "Na zdrowie II" (s.), 12.35 "Stefania II" (s.), 13.25 "Tak plynie czas" (s.), 14.10 "Bulwar Pacific Drive" (s.), 14.40 "Szkola zlamanych serc" (s.), 15.30 "Sloneczny patrol VIP" (s.), 16.30 "A" (talk show), 17.12 Właśnie teraz, 17.30 "Profesjonalisci" (s.), 18.20 Prognoza pogody, 18.25 Zaryzykuj (teleturniej), 18.50 Karuzela (teleturniej), 19.25 Gromowiny, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 JAG III (s.), 20.55 "Milem" (s.), 21.50 Właśnie dziś, 21.55 "Na wielki smutek" (film Hongkong), 23.34 Pogodynka, 23.40 "Zonaty z zobowiązaniami" (s.), 0.05 "A" (talk show), 0.45 "Tajemnicza historia z Ameryki" (s.), 1.30 Informacje dla konsumenta.

PRIMA:

- 8.10 "Niedziadki Berensteina" (s.), 8.35 "Przedwie przygody Jonny Quasta" (s. anim.), 9.05 "Twarcz dracina" (film USA), 10.55 W gwiazdach zjawisz (horoskopy), 11.00 Program dla pań, 11.35 "Nastepa ofiar" (s.), 12.30 Program dla pań, 13.05 "Win" (s.), 14.00 Program dla pań, 14.30 "Przeżłota Maj" (s.), 15.00 Program dla pań, 15.30 "Widzysz czarlowic" (s.), 15.50 "Magnum" (s.), 16.40 S.O.S., 17.30 Minuty regionu, 17.40 Rexeso (quiz), 18.00 Remington Steele" (s.), 18.50 Prima TV, 19.00 DTV, 19.30 Minut, czyli Prima wczoraz (turniej gastronomiczny), 19.50 W gwiazdach zjawisz (horoskopy), 20.00 Caruso show, 21.00 Gernie (talk show), 21.45 Wiadomości, 21.50 "Ciekawie wyraził komiś" (s.), 22.15 "Mleczka Eddie Macnara" (film USA), 23.50 "Milagro" (s.).

PIATEK 23 PAŹDZIERNIKA

- TC 1: 5.00 Powiastki 5.35 Czarne owce (publicyst.) 6.00 Dzień dobry z TC 8.30 "21" 9.00 Wiadomości 9.05 Labyrint 9.25 Wiadomości ze świata 9.35 Hodovala mslamotów 9.40 AZ-quiz 10.05 "Skarb pana H." (inscenizacja TV) 11.10 Arena 12.00 Wiadomości 12.05 Magazyn policyjny 12.25 O zdrowiu 12.40 Diabetes 12.45 Klub Seniora 13.15 Auto-moto sport 14.10 Czarne owce (publicyst.) 14.30 Country Express Praga-Nashville 15.10 Wytowka 15.30 "Życie z Rogerem" (s.) 16.00 Wiadomości 16.05 TV Klub Niesłyszących (mag.) 16.35 "Dr Quinn VI" (s.) 17.20 Kinobox '98 17.45 Polica RC 17.50 W weekendowej TC 17.55 Prognoza pogody 18.00 Report 18.10 "Świat cudów" (s. dok.) 18.35 "Krok za krokiem VI" (s., 1/24) 18.57 Losowanie "10" szczęśliwych 19.00 Wycieczka 19.15 Wydarzenia, pogoda 19.50 Bramki, punkty, sekundy 20.00 Kapcie z sobą (pr. muz.) 20.55 "Dr Quin VI" (s.) 21.40 "O zmierzchu to najlepiej" (teatr TV) 23.05 Co wy na to - dzienne referendum 23.10 Wydarzenia plus 23.25 Bramki, punkty, sekundy 23.30 Jak się żyje ludzom z nadwagą i niedowagą" (s. dok.) 23.45 Losowanie "10" szczęśliwych 23.50 "Kierowca" (film USA) 1.15 "Ogniste kobiety powracają" (kom. czeńska) 2.35 Muzyczna scena 2.30 Trochę szafra z archiwum TV 4.15 Kinobox '98.

TC 2:

- 7.05 Wiadomości TVS 7.30 Panorama 8.00 Euronews 8.45 Report 9.30 Dzień dobry z TC 12.00 IPI Czech Indoor (wiosnowski z 4. dnia turnieju tenisowego) 12.15 "Mój przyjaciel delfin" (s.) 12.40 "Park Narodowy Banff" (dok.) 13.30 IPI Czech Indoor (tenis) 16.30 Reportaże TV Ostrawa 17.00 "Dobry i zły człowiek" (western USA) 18.25 Tygodnik kulturalny 18.40 Nowe książki 18.50 Kim jest... (Jaroslav Slavický) 19.15 VideoFashion 20.00 BonBon 20.00 Swoją włąs głosiemy dalej (pr. muz.) 21.00 "21" 21.30 Prosto w oczy 22.00 Spotkanie z Janem Burianem 22.30 Salon morsowko-śląski 23.30 Chmielek (pr. muz.) 24.00 "Ślepa slička" (film bryt.) 1.45 "21" 2.15 Wiadomości TVS.

NOVA:

- 5.30 Informacje dla konsumenta, 6.00 Śniadanie z Nova, 8.30 Karuzela (teleturniej), 8.55 Zaryzykuj (teleturniej), 9.30 JAG III (s.), 10.20 "Strasznik morza II" (pilot serialu), 11.50 Wiadomości, 11.55 "Na zdrowie II" (s.), 12.35 "Stefania II" (s.), 13.25 "Tak plynie czas" (s.), 14.10 "Bulwar Pacific Drive" (s.), 14.40 "Szkola zlamanych serc" (s.), 15.30 "Sloneczny patrol VIP" (s.), 16.30 "A" (talk show), 17.12 Właśnie teraz, 17.30 "Profesjonalisci" (s.), 18.20 Prognoza pogody, 18.25 Zaryzykuj (teleturniej), 18.50 Karuzela (teleturniej), 19.25 Gromowiny, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 "Gospoda" (s.), 20.30 Utyrta kamera (pr. rozryw.), 21.25 "Klinika pod palmami" (s.), 23.10 Właśnie dziś, 23.14 Pogodynka, 23.15 Puzek (erot. talk show), 23.50 "Czarna cienie" (s.), 0.40 "Coś z tyłu" (horror USA), 2.20 Informacje dla konsumenta.

PRIMA:

- 8.10 "Niedziadki Berensteina" (s.), 8.35 "Przedwie przygody Jonny Quasta" (s. anim.), 9.05 "Twarcz dracina" (film USA), 10.55 W gwiazdach zjawisz (horoskopy), 11.00 Program dla pań, 11.35 "Nastepa ofiar" (s.), 12.30 Program dla pań, 13.05 "Win" (s.), 14.00 Program dla pań, 14.30 "Przeżłota Maj" (s.), 15.00 Program dla pań, 15.30 "Widzysz czarlowic" (s.), 15.50 "Magnum" (s.), 16.40 S.O.S., 17.30 Minuty regionu, 17.40 Rexeso (quiz), 18.00 Remington Steele" (s.), 18.50 Prima TV, 19.00 DTV, 19.30 Minut, czyli Prima wczoraz (turniej gastronomiczny), 19.50 W gwiazdach zjawisz (horoskopy), 20.00 Caruso show, 21.00 Gernie (talk show), 21.45 Wiadomości, 21.50 "Ciekawie wyraził komiś" (s.), 22.15 "Mleczka Eddie Macnara" (film USA), 23.50 "Milagro" (s.).

GŁOS LUDU

♦ Gazeta Polskiej w Republice Czeskiej ♦ W wydawnictwie "Głos", ul. Hlavi 9, Cz. Cieszyń, wydaje Rada Polskiej w RC przy wsparciu finansowym Rządu RP ♦ Redaguje kolegium ♦ Redaktor naczelny: Włodzisław Bilko; zastępcy red. naczelnego: Henryk Bittmar, Bogusław Krzyżanek ♦ Adres redakcji: 709 25 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefon: 66077252, 66077253, 66077254, 66077255, 66077256, 66077257, 66077258, 66077259, 66077260, 66077261, 66077262, 66077263, 66077264, 66077265, 66077266, 66077267, 66077268, 66077269, 66077270, 66077271, 66077272, 66077273, 66077274, 66077275, 66077276, 66077277, 66077278, 66077279, 66077280, 66077281, 66077282, 66077283, 66077284, 66077285, 66077286, 66077287, 66077288, 66077289, 66077290, 66077291, 66077292, 66077293, 66077294, 66077295, 66077296, 66077297, 66077298, 66077299, 66077300, 66077301, 66077302, 66077303, 66077304, 66077305, 66077306, 66077307, 66077308, 66077309, 66077310, 66077311, 66077312, 66077313, 66077314, 66077315, 66077316, 66077317, 66077318, 66077319, 66077320, 66077321, 66077322, 66077323, 66077324, 66077325, 66077326, 66077327, 66077328, 66077329, 66077330, 66077331, 66077332, 66077333, 66077334, 66077335, 66077336, 66077337, 66077338, 66077339, 66077340, 66077341, 66077342, 66077343, 66077344, 66077345, 66077346, 66077347, 66077348, 66077349, 66077350, 66077351, 66077352, 66077353, 66077354, 66077355, 66077356, 66077357, 66077358, 66077359, 66077360, 66077361, 66077362, 66077363, 66077364, 66077365, 66077366, 66077367, 66077368, 66077369, 66077370, 66077371, 66077372, 66077373, 66077374, 66077375, 66077376, 66077377, 66077378, 66077379, 66077380, 66077381, 66077382, 66077383, 66077384, 66077385, 66077386, 66077387, 66077388, 66077389, 66077390, 66077391, 66077392, 66077393, 66077394, 66077395, 66077396, 66077397, 66077398, 66077399, 66077400, 66077401, 66077402, 66077403, 66077404, 66077405, 66077406, 66077407, 66077408, 66077409, 66077410, 66077411, 66077412, 66077413, 66077414, 66077415, 66077416, 66077417, 66077418, 66077419, 66077420, 66077421, 66077422, 66077423, 66077424, 66077425, 66077426, 66077427, 66077428, 66077429, 66077430, 66077431, 66077432, 66077433, 66077434, 66077435, 66077436, 66077437, 66077438, 66077439, 66077440, 66077441, 66077442, 66077443, 66077444, 66077445, 66077446, 66077447, 66077448, 66077449, 66077450, 66077451, 66077452, 66077453, 66077454, 66077455, 66077456, 66077457, 66077458, 66077459, 66077460, 66077461, 66077462, 66077463, 66077464, 66077465, 66077466, 66077467, 66077468, 66077469, 66077470, 66077471, 66077472, 66077473, 66077474, 66077475, 66077476, 66077477, 66077478, 66077479, 66077480, 66077481, 66077482, 66077483, 66077484, 66077485, 66077486, 66077487, 66077488, 66077489, 66077490, 66077491, 66077492, 66077493, 66077494, 66077495, 66077496, 66077497, 66077498, 66077499, 66077500, 66077501, 66077502, 66077503, 66077504, 66077505, 66077506, 66077507, 66077508, 66077509, 66077510, 66077511, 66077512, 66077513, 66077514, 66077515, 66077516, 66077517, 66077518, 66077519, 66077520, 66077521, 66077522, 66077523, 66077524, 66077525, 66077526, 66077527, 66077528, 66077529, 66077530, 66077531, 66077532, 66077533, 66077534, 66077535, 66077536, 66077537, 66077538, 66077539, 66077540, 66077541, 66077542, 66077543, 66077544, 66077545, 66077546, 66077547, 66077548, 66077549, 66077550, 66077551, 66077552, 66077553, 66077554, 66077555, 66077556, 66077557, 66077558, 66077559, 66077560, 66077561, 66077562, 66077563, 66077564, 66077565, 66077566, 66077567, 66077568, 66077569, 66077570, 66077571, 66077572, 66077573, 66077574, 66077575, 66077576, 66077577, 66077578, 66077579, 66077580, 66077581, 66077582, 66077583, 66077584, 66077585, 66077586, 66077587, 66077588, 66077589, 66077590, 66077591, 66077592, 6607

